

PRIVREDNA / GOSPODARSKA
KOMORA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj 51 - 52 * Godina VII/VIII * decembar/prosinac 2006. - januar/slječanj 2007.

GLASNIK

Izborna skupština Udruženja transporta i veza P/GKFBiH

Kako poboljšati
rad asocijacije
"Reciklaža"?

GLASNIK

Privredna/Gospodarska komora
Federacije Bosne i Hercegovine

List izlazi mjesečno
Godina VII/VIII
Broj 51-52
decembar-prosinac 2006.
januar-siječanj 2007.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Željana Bevanda, glavni urednik,
Mira Idrizović,
odgovorni urednik,
članovi:
Šemsa Alimanović, Dubravka
Bandić, Ljubo Dadić, Fahrudin
Đikić, Juso Škaljić i Meliha Velić,
sekretar Redakcije.

DTP: "Privredna štampa"

Adresa:

Privredna/Gospodarska
komora FBiH
- za Glasnik -
71000 Sarajevo
Branislava Đurđeva 10/IV
Kontakt osoba: Meliha Velić
Telefon: 033/267-690
E-mail: m.velic@kfbih.com

Telefoni:

033/663-370 (centrala)
033/217-782
Faks: 033/217-783
www.kfbih.com

Izdavač:

"Privredna štampa" d.d. Sarajevo
Općinski sud
Sarajevo
UF/1-2219/05,
RB 1-3018
Identifikacioni broj
4200088140005
Identifikacioni broj PDV
200088140005

Štampa: "BIROGRAF" Sarajevo,
Kasima efendije Dobrača 14
Besplatan primjerak

Zainteresiran za poslovni ambijent

Član misije MMF-a u posjeti Komori

Član misije Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) Milan Cuc posjetio je Privrednu/Gospodarsku komoru FBiH, sredinom decembra.

Međunarodni monetarni fond poznat je kao institucija koja osigurava pomoć zemljama članicama koje imaju poremećaje u platnoj bilanci, pod uvjetom da preduzmu strukturalna prilagođavanja u privredi, s ciljem njihovog otklanjanja. Aktivna uloga MMF-a jeste unapređenje ekonomskog rasta i smanjenje siromaštva. U odnosu na ostale međunarodne finansijske institucije, specifičnost MMF-a je u kombiniranju regulativne, konsultativne i finansijske funkcije. MMF je, u stvari, finansijska organizacija koja, na poziv zemlje članice, prva ulazi u tu zemlju, a odobreni finansijski aranžman predstavlja signal za sve ostale institucije da se sa projektima uključe u finansijsku pomoć toj zemlji. BiH je postala članica MMF-a 1995. godine.

Milan Cuc se interesirao za poslovni ambijent: stanje privrede, mogućnosti razvoja, rješavanje socijalnih pitanja, stepen i način privatizacije, ulogu Komore u svemu tom i slično.

Predložene su i aktivnosti Komore i njenih asocijacija i organa na poboljšanju poslovnog ambijenta, kao i poteškoće sa kojima se susreću privreda i Komora na putu ka ostvarenju postavljenih ciljeva.

Sastanku su prisustvovali i Marko Tutnjević, savjetnik Razvoja privatnog sektora, i Tanja Lubura, stručni saradnik za vanjsku trgovinu Jedinice za koordinaciju ekonomskih istraživanja i implementaciju Srednjoročne razvojne strategije pri Vijeću ministara BiH.

N. Š. - M.

In memoriam

Mladen Mičić

U Novom Sadu iznenada je u 55. godini preminuo Mladen Mičić, predsjednik Privredne komore Republike Srpske.

Mladen Mičić rođen je 16. novembra 1951. godine u Slatini, opština Laktaši. Osnovnu i srednju školu i Ekonomski fakultet završio je u Banjaluci.

Radni vijek započeo je 1974. godine u "Veletekstil" Banjaluka, da bi nakon dvije godine prešao u Unis-komerc Sarajevo, gdje je ostao sve do 1989. godine, kada je osnovao trgovačko preduzeće Adria impeks, koje kasnije prerasta u proizvođačko preduzeće Adria MM.

Kao vlasnik i direktor preduzeća Adria MM za svoj uspješan rad dobio je priznanje za najuspješnijeg menadžera 2001. godine.

Svo vrijeme bio je aktivno uključen u rad rukovodstva Rukometnog kluba "Borac" i Rukometnog kluba "Rade Ličina".

Za predsjednika Privredne komore RS imenovan je krajem 2002. godine, a zahvaljujući uspješnom vođenju ove institucije reizabran je u martu ove godine. Obavljao je i niz drugih državnih i društvenih aktivnosti.

Održana Izborna skupština

U Sarajevu je, 05. decembra, održana Izborna skupština Udruženja transporta i veza FBiH. Razmatrano je nekoliko važnih tema. Rukovodstvo Udruženja je podnijelo Izvještaj o radu u proteklom mandatnom periodu (od 2002. do 2006. godine) i predložilo Okvirni program rada u narednom periodu. Razmotren je Prijedlog kolektivnog ugovora za poslodavce i uposlenike u prometu, te usaglašene primjedbe i analizirano stanje u finansiranju rada Udruženja. Izabrano je i novo rukovodstvo

Nakon pozdravnih riječi predsjednika Udruženja Safudina Čengića, skupu se obratio predstavnik Federalnog ministarstva prometa i komunikacija Smail Šarić, pomoćnik ministra, koji je istakao uspješnu saradnju resornog ministarstva sa ovim udruženjem i vanredne rezultate koji su, iz takve saradnje, proizašli, naročito u domenu donošenja zakonskih i podzakonskih akata.

Iako je pisani Izvještaj o radu dostavljen svim učesnicima, Čengić je naglasio da:

- Konstituiranje grupacija unutar Udruženja nije bilo onako kako se očekivalo, jer grupacije i prema Pravilniku, a i prema potrebama trebaju biti konstituirane, specijalizirane i aktivne kako bi postigle zadovoljavajuće rezultate. U vezi sa tim treba što prije formirati nedostajuće grupacije, a nastojati da se i one koje rade izvan komore (kao što je Udruženje stanica tehničkih pregleda, Udru-

ženje gradskog i prigradskog saobraćaja i slično) uvuku u ovo Udruženje. Slabiji angažman drugih grupacija je, vjerovatno, dobrim dijelom i posljedica neadekvatnog finansiranja Udruženja.

- Udruženje je uspjelo da postane pravi partner državnim organima, a

prvenstveno resornom ministarstvu. Zahvaljujući tome, mnoga pitanja su pravovremeno razmatrana i riješena na najkvalitetniji mogući način (način na koji su regulirane maksimalne cijene usluga autobusnih stanica, minimalne cijene prijevoza, nedavno povećanje cestarine prilikom registracije vozila itd).

- Na nivou Vanjskotrgovinske komore BiH i državnog Ministarstva prometa i komunikacija još nije uspostavljena saradnja na potrebnoj razini, pa ubuduće treba graditi autoritet ovog udruženja i na državnom nivou.

- Jedan od velikih problema u ovoj djelatnosti, nelegalan i nezakonit prijevoz, još nije riješen, iako smo imali zajedničku konferenciju sa svim relevantnim faktorima (ministarstvima, inspekcijama...) na kojoj je ovaj problem ozbiljno razmatran. U zadnje vrijeme su zapaženi slučajevi donošenja presuda odgovarajućih sudova, gdje su izricane stroge kazne. Treba se nadati da će ovaj gorući problem biti, u velikoj mjeri, riješen. Poslije donesenih presuda

eliminirani su određeni kombi prijevoznici što je znak da se krećemo u pravom smjeru.

- Pri radu Odbor je, u najvećem broju slučajeva, nastojao da zastupa interese većine članica izdižući se iznad uskih vlastitih interesa, odnosno interesa samo vlastite kompanije.

Učesnici u diskusiji su pohvalili rad Udruženja u protekle četiri godine i istakli da je kvalitetan izvještaj rezultat kvalitetnog rada Udruženja, da su se desile značajne promjene u odnosu na stanje koje je graničilo sa beznađem u ranijem periodu. Došlo je i do promjene sastava ljudi u Ministarstvu, u kojem su sada oni koji razumiju i znaju problematiku prometa, a i spremni su na saradnju što sa prijašnjim nije bio slučaj. Komora i njeni uposlenici nastoje da Udruženje pruža servis, a ne da se postavlja kao "patron".

Rečeno je da su kompanije iz djelatnosti prijevoza tereta više pažnje posvetile Udruženju pri VTKBiH, jer je najveći dio posla koji obavljaju usmjeren ka inostranstvu. Međutim, jasno je da se ova grupacija mora konstituirati i na nivou Federalne komore, jer se veći broj zakona iz djelatnosti prijevoza tereta donosi na nivou entiteta. Uočeno je nekoliko značajnih problema koje treba riješiti uskoro kao što su: nepoštivanje Zakona u sferi vraćanja uplaćene cestarine kada vozilo izbiva iz BiH duži period, problemi sa državnim organima zbog licenci, pa često dolazi do nesporazuma sa DGS-om, problemi međunarodnih dozvola, povrata PDV-a, reguliranja naknade za cestarine i auto-puteve u inostranstvu itd.

Ukazano je na to da Privredna komora mora ustrojiti registar kompanija koje se bave prijevozom, odnosno koje, po svojoj djelatnosti, pripadaju ovom udruženju. Tako bismo imali čistiju situaciju i saznanja koje kompanije aktivno učestvuju u reguliranju ambijenta za uspješnije poslovanje ovih grupacija.

Sve ove probleme treba razmotriti na budućim sastancima Odbora i pokušati predložiti rješenja.

U vezi sa Kolektivnim ugovorom dato je niz primjedbi koje se, uglavnom, odnose na usklađivanje prava radnika sa ekonomskim mogućnostima privrednih subjekata koji pripadaju ovoj niskoakumulativnoj djelatnosti.

Sve primjedbe su usvojene i zaključeno je da se objedine i upute nadležnim institucijama kao zajednički stav svih kompanija iz ove djelatnosti.

Delegatima je, uz poziv za Skupštinu, dostavljeno pismo predsjednika komore FBiH iz kojeg je vidljivo da je, zbog lošeg odziva članica, prihod od članarine toliko opao da je ugrožen uspješan rad ovog udruženja kao i

same Komore. Imajući u vidu da svi troškovi rada u organima Udruženja padaju na teret kompanija iz kojih su članovi Odbora, te da rad bilo koje asocijacije podrazumijeva i podmirenje osnovnih troškova, Skupština je donijela zaključak da kompanije koje nisu plaćale članarinu u 2006. godini mogu da je uplate u paušalnim beneficiranim iznosima prema tabeli:

Kategorija	Veličina firme	Broj uposlenih	Članarina za 2006.
1.	Firme koje zapošljavaju	Do 15 radnika	150,00KM
2.	"	Od 16 do 50 radnika	350,00 KM
3.	"	Od 51 do 100 radnika	850,00 KM
4.	"	Od 101 do 150 radnika	1.200,00 KM
5.	"	Od 151 do 250 radnika	2.000,00 KM
6.	"	Od 251 do 400 radnika	3.000,00 KM
7.	"	Preko 400 radnika	4.000,00 KM

Pored toga, novi Odbor Udruženja treba da pripremi izmjenu Pravilnika o organizaciji i radu Udruženja u smislu da će ubuduće broj glasova prilikom donošenja odluka u organima Udruženja biti direktno proporcionalan visini uplaćene članarine. Treba insistirati kod resornih ministarstava i drugih državnih organa na vraćanju javnih ovlaštenja komorama (na primjer: izdavanje licenci, izdavanje CEMT dozvola, usaglašavanje redova vožnje i slično), jer bi to podiglo rejting komorskog sistema i utjecalo na povećanje procenta naplate članarine.

Novo rukovodstvo Udruženja

Na osnovu predložene liste sa imenima 16 kandidata, tajnim glasanjem je izabrano devet novih članova Odbora Udruženja.

Red. br.	Prezime i ime kandidata	Naziv kompanije	Kandidat je izabran za
1.	MUHAMED ŠAĆIRAGIĆ	Centrotrans-Eurolines Sarajevo	Predsjednika
2.	JOZEP MARTINOVIĆ	Tuzlatransport Tuzla	Dopredsjednika
PRIJEVOZ PUTNIKA			
1.	MUSTAFA ISABEGOVIĆ	Transturist Tuzla	Člana
2.	ILIJA ČEČURA	I - Livno bus Livno	Člana
3.	JUSUF BORIĆ	Zenicatrans Zenica	Člana
PRIJEVOZ TERETA			
1.	SULEJMAN BEHREMOVIĆ	Autoprevoz Mostar	Člana
2.	MILORAD LAŽETIĆ	Zenicatrans Zenica	Člana
JAVNA PREDUZEĆA			
1.	NARCIS DŽUMHUR	Željeznice FBiH	Člana
2.	BAKIR ČELOSANOVIĆ	BH Telekom Sarajevo	Člana

Po završetku rada ove skupštine, ostali su predstavnici kompanija koje se bave javnim prijevozom putnika i aklamacijom izabrali novi Odbor grupacije javnog prijevoza putnika u koji su ušli:

Red. br.	Prezime i ime kandidata	Naziv kompanije	Kandidat je izabran za
1.	DŽEVAD OPARDIJA	Servistrans D. Vakuf	Predsjednika
2.	BRANKO BURIĆ	Putnik Prozor - Rama	Dopredsjednika
3.	HAMZA BEĆIREVIĆ	Centroprevoz Goražde	Člana
4.	NEDŽAD ZEKIĆ	Centrotrans Eurolines Sarajevo	Člana
5.	PEJO SPAHIĆ	Vrbas-Putnik Jajce	Člana
6.	NEDŽAD SIOČIĆ	Litvatrans Banovići	Člana
7.	SAKIB ALJIĆ	GIPS Tuzla	Člana

F. ĐIKIĆ

Okvirni program rada Udruženja transporta i veza P/GKFBiH za 2006/2007. godinu

Udruženje transporta i veza P/GKFBiH u narednom periodu mora obezbijediti aktivno učešće članica u formiranju svih grupacija koje kroz vlastite programe trebaju artikulirati interese svojih članica. U tom cilju poduzeće slijedeće:

1. Odmah po okončanju Izborne skupštine poduzeti sve potrebne aktivnosti na formiranju strukovnih grupacija:

- Grupacija za javni prijevoz putnika u FBiH,
- Grupacija za gradsko-prigradski prijevoz putnika,
- Grupacija za prijevoz tereta,
- Grupacija tehničko-ispitnih stanica FBiH,
- Grupacija telekomunikacija i pošte,
- Grupacija željezničkog prijevoza putnika i tereta,
- Grupacija samostalnih prijevoznika FBiH.

2. U saradnji sa menadžmentom Privredne/Gospodarske komore FBiH Odbor će se upoznati sa uslovima rada u kojim djeluju članice Udruženja, te izraditi program aktivnosti na stvaranju preduslova za uspješno poslovanje privrednih subjekata iz oblasti transporta i komunikacija u FBiH.

3. Nastaviti praksu aktivnog učešća u predlaganju, pripremi i provođenju rasprave o svim zakonskim i podzakonskim aktima kojima se regulira i stvara poslovni ambijent za privredne subjekte.

4. Obezbijediti što užu saradnju sa članicama, organima i institucijama

nadležnim za uređivanje, nadzor i kontrolu u oblasti svih vrsta prijevoza, te komunikacija. Udruženje će nastojati da se ova saradnja naročito intenzivira na planu izrade nove, odnosno u postupku usklađivanja, izmjena i dopuna postojeće zakonske i podzakonske regulative, te njezine dosljedne primjene i praćenja stanja na terenu.

5. Udruženje planira da se, u skladu sa svojim nadležnostima, u saradnji sa Ministarstvom prometa i komunikacija FBiH, posebno angažuje na traženju olakšica u poslovanju i donošenju, primjeni i praćenju mjera i aktivnosti u domenu:

- stanja i uslova poslovanja u djelatnosti prijevoza putnika,
- uslova za poslovanje u teretnom saobraćaju,
- stvaranja uslova od nadležnih državnih organa za normalno poslovanje željezničkog saobraćaja,
- preko Spoljnotrgovinske komore BiH utjecati na smanjenje, odnosno ukidanje carina pri uvozu motornih vozila i rezervnih dijelova namijenjenih javnom prijevozu,
- smanjenjem akciza i carine utjecati na cijenu dizel-goriva koje se upotrebljava za javni prevoz,
- izmjena/dopuna podzakonskih akata kojim se uređuje način i postupak usklađivanja redova vožnje za kantonalne, federalne, međuentitetske i međunarodne autobusne linije,
- prenošenja ovlasti oko usklađivanju federalnih, međuentitetskih i međunarodnih autobusnih linije na nivo komorskih udruženja,

- prenošenja ovlasti vezanih za raspodjelu dozvola za prijevoz tereta na nivo komorskog udruženja,

- zauzimanja stavova i davanja prijedloga za olakšanje i unapređenje poslovanja članica i predlaganje mjera ekonomske politike u skladu sa interesima članica.

6. Problem nelegalno i nezakonitog rada i prijevoza predstavlja jedan od najznačajnijih segmenata kojem Udruženje treba posvetiti pažnju. Iz tih razloga neophodno je uspostaviti punu saradnju i pomagati nadležnim upravnim, inspekcijским, sudskim, policijskim, carinskim i drugim organima, na svim razinama u aktivnostima na suzbijanju nelegalnog prijevoza i nediscipline u održavanju svih vrsta prijevoza u BiH.

7. Stručna služba Udruženja će pratiti stanje i problematiku poslovanja članica i u skladu sa nadležnostima i mogućnostima obavještavati ili intervenirati prema organima nadležnim za cestovni prijevoz, predlagati i preduzimati mjere za normalizaciju funkcionisanja i otklanjanje administrativnih i drugih prepreka, dosljednu primjenu zakonitosti u obavljanju djelatnosti kako u djelatnosti kao cjelini tako i prema članicama pojedinačno. Posebno će nastojanje biti usmjereno na saradnju i poticaj organima za suzbijanje neloyalne konkurencije i nezakonitosti rada.

8. U cilju obezbjeđivanja optimalnih uslova za rad Udruženja neophodno je, kroz redovnu uplatu članarine, osigurati učešće svih članica u finansiranju rada struktura Udruženja.

Pozivamo članice Udruženja da nam, na ovaj Okvirni programa rada za 2006/2007. godinu, na Skupštini dostave svoje primjedbe, prijedloge i dopune, kako bismo ih uvrstili u ovaj dokument i u okviru naših nadležnosti i mogućnosti učinili napore na njihovoj realizaciji.

Okvirni program rada Odbor Udruženja će, po potrebi, dorađivati, konkretizirati, dopunjavati i mijenjati u zavisnosti od uslova i potreba koje budu nalagale okolnosti.

Sarajevo, novembra 2006.

Kako poboljšati rad asocijacije "Reciklaža"?

U organizaciji IFC-a, na Vlačiću je, početkom decembra, održana dvodnevna radionica o izradi "Strateškog plana asocijacije Reciklaže"

Ciljevi radionice bili su: definiranje strateškog plana i strateških ciljeva asocijacije, definiranje strategija za dostizanje zacrtanih ciljeva, te definiranje akcionog plana i budžeta.

Pored predstavnika IFC-a koji su, kao konsultanti i treneri, vodili ovu radionicu, prisustvovali su i predstavnici nekoliko značajnih kompanija u djelatnosti reciklaže iz oba bh. entiteta, te obje entitetske komore.

Razmjenom mišljenja došlo se do zaključka da nema smisla formirati novu asocijaciju mimo komorskog sistema, nego treba unaprijediti postojeće.

Glavni strateški ciljevi ogledaju se u:

- unapređenju poslovanja članica pružanjem usluga kroz asocijaciju razmjenom informacija i povezivanjem,
- unapređenju rada asocijacije jačanjem organizacijskih kapaciteta,
- jačanju utjecaja i poboljšanju ugleda asocijacije,
- unapređenju finansijskog kapaciteta i finansijskih mogućnosti asocijacije, te
- obezbjeđenju informacija o dostupnosti najnovijih tehnologija i standarda u djelatnosti reciklaže.

Nakon što su, kroz analizu, definirana strateška pitanja na kojima treba raditi u cilju unapređenja reciklaže u BiH i određen njihov prioritet, zaključeno je da, pored ostalog, treba:

- privući u društvu uticajne osobe da rade u interesu asocijacije,
- kroz različite vidove unaprijediti sistem komunikacije sa svim interesnim grupama,
- jačati svijest o značaju reciklaže za državu i društvo u cjelini,
- kontinuirano informirati članice asocijacije o pitanjima koja su vezana za djelatnost reciklaže, te pokrenuti i izdavanje kvartalnog biltena asocijacije,
- razvijati i implementirati programe tehničke/stručne pomoći i podrške članicama asocijacije.

Kao jedan od najznačajnijih problema istaknuto je nepostojanje tzv.

"fokusiranog menadžera", tj. osobe čiji bi isključivi zadatak bio rad za ovu asocijaciju, što je vezano sa nedovoljnim finansijskim sredstvima koje asocijacija realno može ubirati od članica. Broj mogućih članica u ovoj asocijaciji nije veliki, njihova finansijska snaga nije takva da bi mogli izdvajati veća materijalna sredstva za kvalitetan rad asocijacije, pa je zaključeno da se, pored redovne članarine, moraju obezbijediti i dodatni izvori finansiranja kroz: donacije i sponzorstvo, unapređenje sistema naplate članarine, komercijalne aktivnosti asocijacije i druge slične načine. Uz pomoć IFC-a treba formirati listu potencijalnih donatora i obratiti im se sa odgovarajućim pismom namjere.

S obzirom na to da ništa od značajnih zacrtanih aktivnosti, prema ocjeni prisutnih, neće moći biti urađeno bez osobe isključivo zadužene za ovu djelatnost, kao prijelazno rješenje je sugerirano da se u postojećim asocijacijama u FBiH i RS uposli po jedan pripravnik odgovarajućeg profila i sa odgovarajućim znanjima, da djelimično finansiranje njegovog rada preuzme IFC, te da se, nakon godinu dana, analiziraju rezultati i donese konačna odluka o ovoj asocijaciji.

Kao indikatori postignutog uspjeha u ostvarenju i dostizanju strateških ciljeva na osnovu kojih će se cijeliti postignuti rezultati zadani su:

- aktivna uključenost asocijacije u izradi podzakonskih akata,
- uvećanje aktivnog članstva u asocijaciji na bar 30% od ukupnog broja registriranih kompanija u ovoj djelatnosti do kraja 2007. godine,
- do kraja 2007. godine obezbijediti da bar 30% članica asocijacije redovno plaća članarinu,
- svojim aktivnostima do kraja 2008. godine obezbijediti da oko 50% troškova asocijacije bude pokriveno od članarina i dotacija članica,

- u toku 2008. godine obezbijediti da oko 30% budžeta asocijacije bude pokriveno iz fondova međunarodnih agencija u BiH, a da oko 20% bude pokriveno od komercijalnih usluga,

- do kraja 2007. godine treba razviti saradnju sa najmanje tri slične organizacije u regionu, kao i uspostaviti bazu podataka asocijacije i pokrenuti bilten,

- do kraja 2008. godine kod većine članica bi se trebao povećati promet i profitabilnost za oko 10 do 15%, što bi trebalo biti posljedica postojanja i angažiranja asocijacije.

IFC je izrazio spremnost da pomogne i u organiziranju dva tehnička treninga i dva do tri okrugla stola u 2007. godini od kojih bi prvi trebao da bude u prvom kvartalu 2007. u cilju promocije i prezentiranja "Strateškog plana asocijacije Reciklaže". Entitetske komore bi obezbijedile prostor, svu infrastrukturu i organizaciju, a IFC bi podmirio troškove predavača i medijatora.

Plan aktivnosti obuhvata mnogo širu listu zadataka, ali su izdvojeni samo najvažniji, što bi trebalo biti dovoljno da zainteresira članice postojećeg Udruženja reciklaže pri Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH da se aktivno uključe u ovaj proces.

S obzirom na to da se, kroz zakonska rješenja, zaštiti okoliša posvećuje sve veća pažnja i postavljaju sve stroži zahtjevi, a da je reciklaža jedan od najznačajnijih i najodgovornijih faktora, za očekivati je da će kompanije koje se bave ovim poslom prepoznati interes u jačanju svoje asocijacije i finansijski, kroz uredno plaćanje članarine i na druge načine, doprinijeti njenom razvoju i dostizanju ciljeva koji će poslužiti kao indikatori uspjeha. U takvoj situaciji, za očekivati je da će se i nedostajuća sredstva moći namaći iz drugih, uglavnom stranih, izvora. U protivnom, ne samo da se ova asocijacija neće razvijati nego će doći do potpunog gašenja njenog rada, što bi, gledano dugoročno, imalo katastrofalne posljedice na poslovanje kompanija iz ove branše.

F. ĐIKIĆ

Sajam turskih proizvođača u 2007. godini

Sagledavajući cjelokupnu situaciju u industriji tekstila i kože došlo se do zaključka da je ovim industrijama neophodno pokušati obezbijediti kvalitetne dobavljače sirovina i repromaterijala. Polazeći od toga da i u ovim uslovima većina proizvođača u industriji tekstila i kože svoje potrebe za repromaterijalom i pomoćnim priborom nabavlja iz R Turske, kao i to da od 2007. godine potpisanim Ugovorom o slobodnoj trgovini između BiH i Turske prestaju da važe carinska ograničenja, P/GKFBiH, u saradnji sa Ambasadom R Turske, pokrenula je inicijativu o održavanju namjenskog - specijaliziranog sajma u Sarajevu. Na njemu bi se predstavili isključivo proizvođači tkanina, pomoćnog pribora i opreme za industriju tekstila i kože iz Turske.

To bi bila jedinstvena prilika za domaće proizvođače tekstila i kože, a i oni kojima je potrebna oprema na jednom mjestu bez većih troškova dođu u priliku da uspostave poslovne kontakte i na taj način budu direktni dobavljači za svoje potrebe.

Održavanje sajma je planirano za prvu polovinu 2007. godine, a o terminu i izlagačima slijedi obavještenje kad se dobije definitivna potvrda od turske strane.

Ovom prilikom se apeluje, zbog što bolje organizacije i pripreme sajma, a shodno dopisu koji je upućen članicama od Sektora, da se na njega odgovori kako bi se ciljano mogli dovesti potrebni dobavljači.

Saradnja sa kineskim privrednicima

Privrednu/Gospodarsku komoru FBiH posjetila je delegacija iz NR Kine, koju je predvodio Jang Chunmin, prvi sekretar Ambasade NR Kine u BiH, gdje je razgovarano o konkretnim stvarima koje su vezane za industriju

tekstila, kože i obuće. Prvi put nije se radilo o prodaji kineske robe na tržištu BiH, nego o ulaganjima kineskih proizvođača u eventualna otvaranja proizvodnih kapaciteta u BiH. Razgovaralo se o mogućnosti otvaranja kapaciteta u proizvodnji prediva i tkanina. Dogovoreno je da jedna privredna delegacija (isključivo proizvođači) posjeti NR Kinu i upozna se u direktnim kontaktima sa mogućnostima u proizvodnji tekstila, kože i obuće. O daljnim aktivnostima Sektor će naknadno obavještavati.

Zajednički do poboljšanja uslova za bolje i kvalitetnije sutra

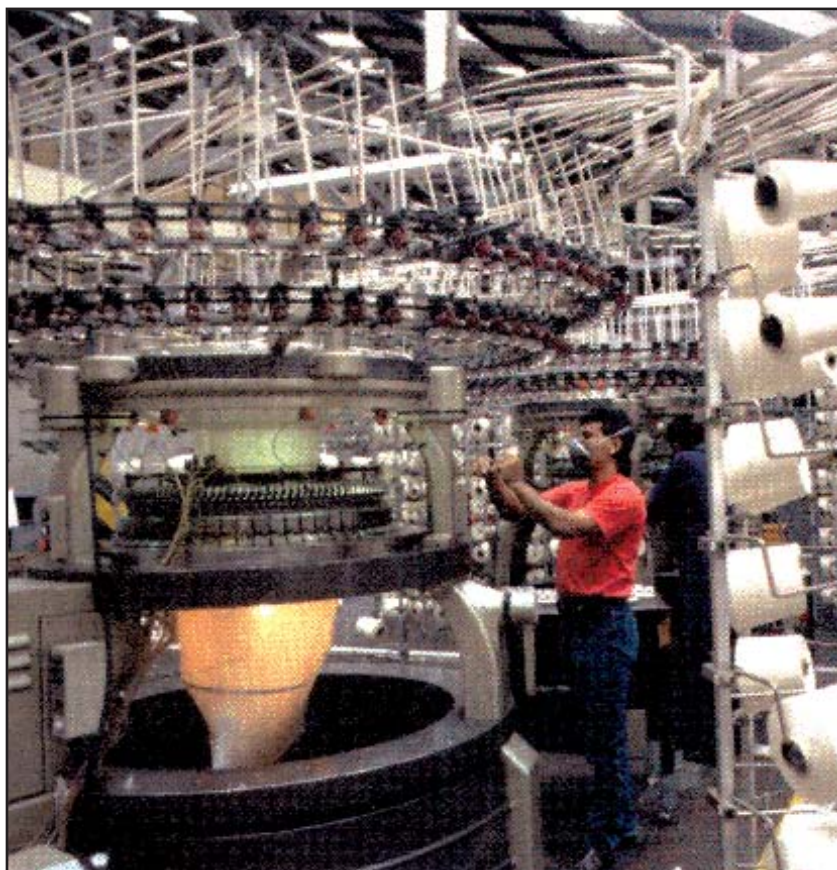
Cijeneci da je usvojeni zakon koji se isključivo temelji na prijedlozima P/GKFBiH koji se odnosi na smanjenje doprinosa na plaće dao dobre rezultate, P/GKFBiH, tj. njen Sektor tekstilno-kožarsko-prerađivačke

industrije će odmah po konstituisanju novih organa vlasti na državnom i na entitetskom nivou pokrenuti inicijative za nova poboljšanja koja će biti vezana za navedene industrijske grane. Tu se u prvom redu misli na:

- stimulaciju izvoza (dio sredstava izdvojiti iz viška ostvarenih prihoda po PDV-u),
- dodatno rasterećenje industrije po pitanju garancija,
- smanjenje troškova koji direktno utiču na pozitivna kretanja u industriji (cijena električne energije i ostalih energenata) itd.

Sektor će nastojati da državnoj i entitetskoj vladi objasni mogućnosti u povećanju izvoza, a samim tim i povećanju zaposlenosti u industriji tekstila, kože i obuće, koje će nastati ulaskom Bugarske i Rumunije u EU, 1. januara 2007. godine, što će našoj industriji povećati mogućnosti izvoza. Da bi se sve to moglo ostvariti, potrebna je i veća aktivnost članica kako kroz sektorske aktivnosti tako i kroz aktivnosti vezane za članstvo.

H. BRAJKOVIĆ

Održana XV sjednica Odbora

U Sarajevu je, 12. decembra, održana XV sjednica Odbora Udruženja metalske i elektro industrije (OUMEI). Prisustvovali su članovi udruženja, predstavnici kompanija: SCHOLZ Zenica, PSC TMD Ai Gradačac, Pobjeda Tešanj, Mittal Steel Zenica, Privredne komore Srednjobosanskog kantona Jajce, Metalinvesta Jajce, Bosnaplasta d.d. Bosanski Petrovac, Feringa d.d. Gračanica, Energoinvesta TDS Sarajevo i Volkswagena Sarajevo. Gosti su bili: predsjednik Sindikata metalaca, predstavnik Vanjskotrgovinske komore BiH, Ekonomskog instituta Sarajevo i EU SUPPORT TO EPPU

U okviru Aktuelnog stanja u sektoru metala FBiH razmatran je Prijedlog rješenja za snabdijevanje elektroenergijom specijalnih potrošača u FBiH.

Aluminij d.d. Mostar i Mittal Steel Zenica predložili su prijedloge u pisanoj formi, a odnose se na opskrbu električnom energijom specijalnih potrošača u FBiH. Dodatna obrazloženja dao je Seid Kapetanović, koordinator Mittal Steela za odnose sa BiH institucijama:

- Među velikim izvoznicima je Mittal Steel Zenica, sa ostvarenjem oko 300 miliona KM, što je gotovo dvostruko više nego prošle godine. Planirano je puštanje u rad i visoke peći i čeličane, tako će postati veliki konzument elektroenergije. Kako stimulisati velike potrošače, odnosno velike izvoznike? To je moguće, jer je resor elektroenergije u nadležnosti Vlade. Cilj prijedloga je da se Vlada koliko god je moguće uključi u rješavanje ovog problema, jer su postojeći tarifni stavovi kruti. Stimulacije za izvoznike nema, sada se samo mogu uklopiti u ovakav ambijent ili ne.

Ismet Bajramović je, pojašnjavajući nadležnosti Agencija FERK-a i DERK-a, objasnio da ove inicijative za rješavanje snabdijevanja elektroenergijom specijalnih potrošača trebaju ići preko Ekonomsko-socijalnog vijeća, kako bi se izvršile izmjene Zakona, bez kojih navedene

izvoznih preduzeća - istaknuto je tokom rasprave.

Uslijedilo je predstavljanje dobrih iskustava menadžera uglednih kompanija na putu do uspjeha.

Menadžer kompanije TMD Ai Gradačac Fadil Novalić govorio je o aktivnostima koje su provođene na putu do uspjeha ove ugledne kompanije:

- Nakon prestanka ratnih dejstava ova kompanija imala je devastirane pogone i ljude. Menadžment se odlučio za restrukturiranje fabrike, kao prvi potez, zatim su izvršene

agencije ne mogu djelovati. U tom smislu, formirana je i Komisija ispred Udruženja poslodavaca (Udruženja metalaca), sa zadatkom da pokrene rješavanje ovog pitanja, u skladu sa zakonskom procedurom.

Zlatan Ištvančić je, komentarišući ovaj prijedlog, rekao da Vlada treba imati na umu dvije aktivnosti: prvo da uradi i usvoji energetska politiku i drugo da značajnije radi na poticajno stimulativnim mjerama, za naše izvozne kompanije.

- Država ima obavezu i pravo da zaštiti privredu legalnim mjerama i na taj način potakne konkurentnost

pripreme za privatizaciju. Nakon toga, razvijen je marketing privlačenja stranih investicija. Tako je došlo do uvezivanja u poslovni sistem CIMOS iz Slovenije. Kompanija je podijeljena na devet fabrika, od kojih je jedna TMD Ai Gradačac; u Brčkom su dvije fabrike, a pet malih fabrika su dobavljači ostalima. Prošle godine u Srebrenici je pušten u rad pogon, a u fazi realizacije je fabrika u Travniku. Livnica u Zenici, koja je tri puta veća od nekadašnje u bivšoj Jugoslaviji, također, je u fazi realizacije. Izvozni rezultati približavaju se iznosu od 100 miliona eura.

Direktor je akcentirao da je ključ uspjeha razvoj, naročito razvoj proizvoda u funkcionalnom, materijalnom i tehnološkom smislu.

- Nećete biti kompatibilni ako ne razvijate proizvode koji će pratiti automobilsku industriju u Evropi i svijetu. Ovladavanje integralnim razvojem omogućuje da opstanete na nemilosrdnom tržištu. Prednost u tome je univerzalan pristup znanju, a globalizacija u tom, ipak, pruža šansu. To je put koji omogućuje rast, a rast je ono što treba BiH.

Armin Čostović, diplomirani inženjer mašinstva, prezentirao je hronološki put do uspjeha Fabrike pumpi i prečištača Pobjeda Tešanj. Pokazao je rast fabrike od 1954. godine do danas. To je dioničko društvo u 100% privatnom vlasništvu, sa oko 300 uposlenih. Osnovna djelatnost je proizvodnja pumpi za ulje i pumpi za vodu, za teretna motorna vozila. Ovo je prva firma u BiH koja je dobila certifikat ISO 9001. Prva je u automobilskoj metalnoj industriji u BiH sa ISO 14001, a u toku je implementacija ISO/TS 16949 certifikata. Iznio je niz prijedloga, prema kojima se od nove vlasti očekuje poboljšanje poslovnog ambijenta. To podrazumijeva, prije svega, izgradnju stabilnog političkog sistema koji će omogućiti podizanje rejtinga naše države, a samim tim i firmi. Nestabilno okruženje ima presudan utjecaj na opredjeljenje stranih i domaćih investitora, kao i uvođenje i dobijanje boljih poslova za naše firme.

Predsjedavajući Odbora Ramo Buđevac je predložio zaključke:

1. Integriranje tržišta električne energije u cilju optimizacije razvojnih mogućnosti, sa podrškom članicama po iznesenim prijedlozima;

2. Formiranje Ministarstva industrije, energetike i rudarstva na državnom nivou;

3. Hitna izmjena i dopuna Zakona o carinskoj politici u svrhu ukidanja carina na uvoz opreme proizvođačima koji nemaju stranih direktnih investitora u suvlasništvu;

4. Ukidanje carina na uvoz repromaterijala svim kompanijama metalnog sektora, koji se ne proizvodi ili ne u dovoljnoj mjeri u BiH;

5. Ponovno pokretanje inicijativa prema institucijama sistema, koje se

odnose na usklađivanje uslova priređivanja u BiH:

* Smanjiti opterećenje na plate - poreze i doprinose po svim osnovama, s obzirom na to da su drastično različiti na teritoriji BiH;

* Uskladiti porez na dobit, jer je zasad najveći u Federaciji BiH;

* Harmonizirati porezni sistem na cijeloj teritoriji BiH.

6. Viškove od PDV-a usmjeriti u pokretanje razvojnih programa, a ne u potrošnju.

7. Koridor Vc treba biti predmetom angažmana Komore i ovog udruženja, kao krucijalni projekt u BiH, a od interesa i za ovaj sektor.

Predsjednik Komore Jago Lasić predočio je zaključke sa sastanka menadžera održanog u Mostaru, koji se odnose na izgradnju i unapređenje poslovnog okruženja. Zaključci su kompatibilni sa prethodnim i Odbor ih je podržao.

Ove zaključke treba dostaviti institucijama sistema, a njihovu realizaciju treba permanento urgirati i pratiti menadžment, stručni radnici Komore, te Odbor Udruženja MEI.

Nakon što je data na uvid Obavijest o finansiranju Udruženja metalske i elektro industrije FBiH, sa prijedlogom regulisanja članstva i članarine, dodatna pojašnjenja o poteškoćama u finansiranju dao je Avdo Rapa, dopredsjednik P/GKFBiH.

Usvojeni su i zaključci:

1. Tražimo da kompanije iz sektora metalske i elektroindustrije koje

to nisu do sada učinile izmire zaostale članarine za 2006. godinu, te da ubuduće redovno plaćaju članarinu, ali i da, od profesionalnog i rukovodnog kadra u Komori, zahtijevaju bolju organizaciju i veće angažiranje u cilju efikasnijeg rješavanja problema članica Udruženja.

2. Predlažemo da menadžment privrednih društava prije sjednica Udruženja, odnosno sekcija razmotre ovaj problem, svoj angažman, kvalitet rada organa Komore i organa strukovne asocijacije i njenih sekcija, potrebu za budućim kvalitetnijim radom, te, shodno tome, donesu odgovarajuće odluke o potpisivanju izjave ili ugovora za članstvo u P/GKFBiH, u skladu sa Odlukom o članarini komorama u Federaciji BiH ("Sl. novine FBiH, broj 20/04) koju je donijela Skupština P/GKFBiH, u martu/ožujku 2004. godine.

3. Predloženo je da se, prema odluci članica, dio članarine direktno uplaćuje kantonalnim/županijskim komorama, a dio članarine za Privrednu/Gospodarsku komoru FBiH direktno na račun broj: 1540012000288089 kod UPI Banke dd Sarajevo; šifra vrste prihoda je 722599, a šifra općine 077.

4. Sa usvojenim zaključcima Odbora, upoznat će se Skupština Udruženja MEI, kao i organi Komore.

Slijedeća sjednica Odbora UMEI biće održana u TMD Ai Gradačac.

Mr Nafija ŠEHIĆ - MUŠIĆ

Bez gubitaka Aluminiij, Metalno i Unis kovina

Analizirajući poslovanje metalske industrije u FBiH, u proteklom periodu, može se s pravom reći da je ovaj industrijski segment pokazao najveću vitalnost, oporavljaajući se brže od drugih, te da je praktično rehabilitovan

Materijal pod naslovom Konkurentnost metalnog sektora Bosne i Hercegovine, koji je prezentiran na seminaru u organizaciji EU Podrška za EUPPU, u novembru, pokazao je da je ovo jedan od najdinamičnijih sektora u BiH. Prof. dr. Fikret Čaušević, analizirajući poslovanje ovog sektora od 2001. do 2005., iznio je niz podataka (spomenućemo samo neke iz FBiH):

* Najveći izvoznik i kompanija sa najvećim prihodom je Aluminiij Mostar,

* Najveći poslodavac je kompanija Mittal Steel Zenica (3.200 zaposlenih),

* Najbrži porast prihoda ostvarila je kompanija PS Cimos TMD Ai Gradačac.

Najveći porast ukupnog prihoda od 2003. do 2005. godine ostvarile su kompanije Aluminiij Mostar (92,3 miliona KM) i PS Cimos TMD Ai Gradačac (89,5 miliona KM).

Najveći neto izvoznici (KM po zaposlenom - 2004/2005.)

- Aluminiij, Mostar	(203.778,00)
- Alloy wheels, Jajce	(167.295,00)
- PS Cimos TMD Ai, Gradačac	(101.331,00)
- Pobjeda, Tešanj	(19.643,00)
- Fad, Jelah	(17.207,00)

Stabilne kompanije koje su poslovale bez gubitaka od 2001. do 2005.

- Aluminiij, Mostar (907 zaposlenih)
- Metalno, Zenica (390 zaposlenih)
- Unis kovina, Visoko (195 zaposlenih)

Tri najefikasnije kompanije u 2005.godini, u FBiH, su:

- PS Cimos TMD Ai, Gradačac,
- Aluminiij, Mostar, i
- Tvornica rezervnih dijelova, Vareš.

Prema materijalu VTKBiH - Pregled ostvarene vanjskotrgovinske razmjene za BiH, od 1. do 10. mjeseca 2005/2006. godine, potvrđuje navedeno i da je ovo najdinamičniji sektor:

(u KM)

R. br.	Segmenti metalnog sektora	2005.		2006.	
		Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz
1.	Rude, metali i proizvodi	914,887,506	880,499,311	977,940,957	1,269,273,545
2.	Mašine, aparati, meh. uređaji, kotlovi	2,209,437,879	578,338,550	2,077,766,659	688,581,503
3.	Zbir 1. i 2.	3,124,325,385	1,458,837,861	3,055,707,616	1,957,855,048
	UKUPNO	8,680,488,710	3,100,050,887	9,097,195,985	4,371,207,873

(u KM)

R. br.	Segmenti metalnog sektora	10/1/2005.		10/1/2006.	
		Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz
1.	Metali i njihovi proizvodi	896,499,101	780,105,425	955,625,431	1,159,319,079
2.	Mašine, aparati, mehanički uređaji, kotlovi, nuklearni reaktori	941,012,951	384,175,754	922,401,171	444,197,786
3.	Električne mašine, oprema i njihovi dijelovi	489,937,170	67,398,687	473,957,323	104,746,666
4.	Vozila i njihovi dijelovi	669,972,141	80,419,961	583,352,654	103,767,818
5.	Oružje i municija, njihovi dijelovi	4,910,725	32,902,318	3,473,112	23,861,671
6.	Zbir 1 - 5	3,002,332,088	1,345,002,145	2,938,809,691	1,835,893,020
	UKUPNO	8,680,488,710	3,100,050,887	9,097,195,985	4,371,207,873

Najveći uvoznici u FBiH	Najveći izvoznici u FBiH
Volkswagen d.o.o. Sarajevo	Aluminij d.d. Mostar
Aluminij d.d. Mostar	Mittal Steel Zenica
Energoinvest d.d. Sarajevo	Volkswagen d.o.o. Sarajevo
-	TMD Ai Gradačac

Od prvih 10 najvećih izvoznika, četiri pripadaju ovom sektoru i vodeći su u Federaciji BiH, za deset mjeseci ove godine.

Za devet mjeseci ove godine, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, u FBiH je, odnosno Mittal Steel-u, proizvedeno 333.786 tona sirovog čelika u ingotima, što je za 90% više nego u istom periodu prošle godine.

Pored sirovog čelika u FBiH je proizvedeno 414.728 tona betonskog čelika i valjane žice, što je za 67% više u odnosu na prošlu godinu.

Postojanje potencijala za dalji razvoj ovog sektora, kao što je poznato, sadržano je, naročito, u proizvodnji aluminija i čelika, čijom bi preradom u finalne proizvode, realizacijom novih investicija došlo do stvaranja novih kompanija, razvoja pratećih djelatnosti, novih zaposlenja, a time i značajnog poboljšanja bosanskohercegovačke ekonomske stvarnosti. Neke aktivnosti u tom pravcu, koje prate investiciona ulaganja, već su evidentne:

- uskoro će zvanično biti puštena u rad novoizgrađena Tvornica za preradu aluminija u Mostaru, kao rezultat zajedničkih ulaganja Aluminija i Feala;

- u toku su aktivnosti na otvaranju livnice i obradnog centra auto-dijelova u Zenici u kooperaciji Cimosi i ITC-a.

Kakva je uloga Komore, odnosno Udruženja i Odbora u tome?

Kao jedan od instrumenata realizacije zadatih ciljeva, u okviru Strateških pravaca razvoja MEI u FBiH, definisano je i formiranje Razvojne banke Federacije BiH, što je poznato odranije.

Pored toga što je ovaj Odbor bio i supredlažatelj Zakona o razvojnoj banci, na vanrednoj sjednici Udruženja metalne i elektroindustrije, održanoj u maju, privrednici - članovi ovog Udruženja ponovo su pokrenuli:

* Inicijativu za formiranje Razvojne banke FBiH, te uputili u redovnu proceduru.

Članovi Odbora Udruženja MEI su, na prijedlog menadžera vodećih kompanija, jednoglasno podržali i pokrenuli:

* Inicijativu za usaglašavanje Zakona o porezu i doprinosu na plaće i porezu na dobit.

Odbor Udruženja je, dajući podršku prijedlozima i inicijativama, donio odluku da se one upute resornom ministarstvu, kako bi se preuzele adekvatne mjere u pravcu njihovog rješavanja, a to su:

* Stimulativne mjere za poticaj izvoza na nivou FBiH;

* Prijedlog zakona o potpori privrednim društvima pri uvođenju i razvoju suvremenih tehnologija i proizvoda;

* Nezaobilazno mjesto godišnjeg okupljanja metalaca postao je Sajam "EPS Interrelate", ali istovremeno i

potvrda ispravnosti strateškog opredjeljenja da se ova privredna grana razvija, u čemu je Strategija MEI imala inicirajuću ulogu. (Komora i dalje daje svoj doprinos ovoj aktivnosti.)

Sredinom tekuće godine upriličena je realizacija i promocija:

Kataloga metalske i elektroindustrije FBiH.

Komora FBiH je pripremila ovaj katalog, u suradnji sa predstavnicima privrednih subjekata iz ove oblasti, s ciljem predstavljanja ovog industrijskog segmenta na najbolji mogući način, koji će koristiti poslovnim partnerima, bankama, ambasadama, privrednim atašeima, konzulatima, međunarodnim finansijskim i trgovinskim udruženjima, privrednim komorama, agencijama i drugim relevantnim institucijama.

Svjesna činjenice da bez primjene nauke i novih tehnologija privreda ne može napraviti iskorak, ova Komora je ostvarila suradnju sa visokoškolskim institucijama u našoj zemlji, na projektima značajnim za educiranje kadrova, koji će svoja znanja primijeniti u privredi, a to su:

* Pokretanje novog međunarodnog postdiplomskog studija Sustainable Energy Engineering (Održivi energijski inženjering) i

* Razvoj postdiplomskog programa iz Industrijske ekologije u BiH (nosilac Projekta je Kraljevski Tehnološki Institut iz Stockholma (KTH, Royal Institute of Technology).

U Zenici je, u aprilu, u organizaciji Univerziteta u Zenici, Fakulteta za metalurgiju i materijale BiH, održan naučno-stručni skup u čijem su radu učestvovali i stručni radnici Komore prezentirajući temu "Indikator održivosti razvoja metalne industrije u BiH".

Kompanije ovog sektora i danas se susreću sa poteškoćama u poslovanju vezanim za visoke cijene energenata, visoke carinske stope na repromaterijale iz uvoza, koji se ne proizvode na domaćem tržištu, neriješena pitanja vlasničkog statusa i slično.

Zbog navedenog, pored aktivnosti menadžmenta i komora, neophodna je maksimalna uloga vlasti u ubrzanijoj gradnji poslovnog ambijenta.

Mr Nafija ŠEHIĆ - MUŠIĆ

Ubrzati isplatu novčanih poticaja

Na sastanku Grupacije proizvođača sjemenskog krompira zaključeno je:

■ Da se ubrza isplata novčanih poticaja za proizvedeno sjeme krompira u 2006. godini radi rješavanja tekućih problema proizvođača.

■ Da se na temelju nedavnog razgovora predstavnika Grupacije sa ministrom poljoprivrede Marinkom Božićem (koji je dao podršku, jer za to postoje objektivni uvjeti) poticaj za iduću proizvodnu godinu poveća sa 2.000 na 3.000 KM po hektaru.

U 2006. godini poticano je 159 ha zasijanih sjemenskim krompirom, a ukupni predviđeni novčani iznos u 2006. godini iznosio je 950.500 KM. Za iduću godinu planirana je sadnja elitnog sjemenskog krompira na površini od 157 ha što je na nivou plana za 2006. godinu.

S obzirom na predviđeni novčani iznos za poticaj sjemenske proizvodnje krompira u 2006. godini, sasvim je

objektivno očekivati (što je podržao i ministar Božić) da bi poticaj u 2007. trebao iznositi 3000 KM po ha, što bi ukupno iznosilo 471.000 KM ili samo 50% od planiranih sredstava u 2006. godini.

■ Da se plan i program utroška novčanih poticaja za sjemenski krompir po kantonima donese na temelju realnog plana sadnje sjemenskog krompira u 2007. koji je usvojila Grupacija, kako bi se izbjegla situacija iz 2006. godine, odnosno da se u nekim kantonima planiraju puno veća novčana sredstva za poticaje nego što je planirana sadnja, a u drugim puno manja sredstva od planirane i realizirane sadnje, što stvara vrlo ozbiljne probleme kod nekih proizvođača.

Stoga je potrebno u fazi pripreme programa utroška novčanih poticaja, a prije nje-

gova usvajanja, prihvatiti plan sadnje elitnog sjemenskog krompira u 2007. godini, koji je usvojila Grupacija proizvođača sjemenskog krompira.

Planirane površine koje će biti zasađene sjemenskim krompirom (kategorija elita) u 2007. godini.

M. MEŠANOVIĆ

Proizvođač	Površina u ha
PD "Vlašić" Travnik	15
PP "Poljoproduct" Bugojno	15
IMB Bugojno	10
ZZ "Fojnica" Fojnica	15
Srednjobosanski kanton	55
"Agraria centar" Glamoč	15
"Gaga" Glamoč	10
"Glavice" Glamoč	30
Hercegbosanska županija	55
"Poljoprom" Bihać	35
Unsko-sanski kanton	35
ZZ "Agropodrinje" Goražde	12
Bosansko-podrinjski kanton	12
Ukupne sjetvene površine	157

Zaštititi ozonski omotač

Smanjenje upotrebe metilbromida

Zbog konstantnog uništavanja ozonskog omotača 31 država je u septembru 1987. godine potpisala Montrealski protokol s ciljem smanjenja upotrebe metilbromida u proizvodnji sadnog materijala duhana, povrtnih kultura i cvijeća

Metilbromid je supstanca koja oštećuje ozonski omotač, nema je u prirodi, a jedan atom broma može uništiti 100.000 molekula ozona. Pojava "ozonske rupe" omogućava prodor UVB i C zraka koje imaju štetno dejstvo na živi svijet na našj planeti, a i na neke građevinske materijale i objekte. Kao posljedica štetnog dejstva UV zraka, u primjetnom je porastu broj oboljelih od karcinoma kože, naročito je u porastu broj djece sa ovim oboljenjem i oboljelih od očne katarakte.

Bosna i Hercegovina, članica Bečke konvencije o zaštiti ozonskog omotača i potpisnica Montrealskog protokola o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, ima obavezu ispunjavanja odredbi konvencije i protokola.

U BiH je 2002. godine započela priprema projekta "Izbacivanje metilbromida u proizvodnji sadnog materijala duhana, povrtnih kultura i cvijeća". Implementacija projekta počela je 2004. godine, kada je potrošnja metilbromida bila oko 20 tona, te je postepeno smanjivana, tako da je u 2005. godini potrošnja bila 1,29 tona. Upotreba metilbromida u BiH će u potpunosti biti izbačena do kraja 2006. godine.

Kroz implementaciju ovoga projekta uvedena je nova tehnologija u rasadnicima: Floating (plutajući) sistem - hidroponija uz primjenu integralne zaštite i pesticida koji nisu štetni za okoliš, tako da će se potpuno izbaciti iz upotrebe metilbromid kao fumigator za tlo u rasadnicima.

Odgovorna institucija za pripremu i implementaciju projekta je Ozonska jedinica u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

U realizaciji projekta učestvovao je UNIDO - UN organizacija za industrijski razvoj, ogranak zadužen za implementaciju Montrealskog protokola sa sjedištem u Beču, a Multilateralni fond za Montrealskog protokola odobrio je sredstva za ovaj projekat.

Krajnji korisnici projekta su: "Bosanac" Orašje, "Duvar" Bijeljina, "Duhan" Gradačac, duhanske stanice u Stocu, Grudama i Čitluku.

Novom tehnologijom u proizvodnji rasada, hidroponski (plutajući) sistem, postignut je bolji kvalitet i veći prinosi, a istovremeno se izbacio iz upotrebe metilbromid, što je dokaz da se pravilnim agroekološkim mjerama može postići dvostruki uspjeh u zaštiti okoliša i povećati prinos.

M. MEŠANOVIĆ

Isporučeno 27.000 stočnih pasoša

Na sjednici održanoj početkom decembra razgovaralo se o uvozu sirovina i repromaterijala, te obezbjeđenju markica za obilježavanje stoke

Prema riječima Jozse Bagarića, direktora Ureda za veterinarstvo, ušnih markica ima dovoljno za cijelu BiH, određeni su i prioriteti oko štampanja, odnosno isporuke markica.

Podsjetio je da je za projekat obilježavanja iz budžeta EU odobreno 2,2 miliona eura, te da je nabavljeno 375.000 pari ušnih markica. U Republici Srpskoj podijeljeno je 230.000 pari, a ostatak u Federaciji BiH.

U vrijeme održavanja sastanka markice su isporučivane u Tuzli, do kraja godine, manje količine dijeljene su u Sarajevu, nakon čega će biti riješeno i područje koje pokriva regionalni ured u Banjaluci.

Planirano je da se do sredine januara riješe svi zahtjevi i sve markice budu isporučene na teren.

Kada je riječ o stočnim pasošima, devet mjeseci je trajao zastoj u njihovom štampanju i izdavanju. Nakon uklanjanja tih smetnji, za 20-tak dana, isporučeno je svih 27.000 pasoša, sada se dnevno štampanju svi zahtjevi za njihovo izdavanje.

Poteškoće koje su tokom posljednjih nekoliko godina pratile rad Ureda za veterinarstvo bile su prouzrokovane i neriješenim statusom Agencije za obilježavanje životinja.

Sjedište agencije je u Banjaluci uz devet regionalnih ureda za unos podataka u cijeloj zemlji, do sada je djelovala u sastavu Ureda za veterinarstvo, ali je imala odvojen budžet.

- Njen status je riješen i od 1. januara 2007. godine agencija će faktički i formalno biti u okviru Ureda za veterinarstvo, a njena novčana sredstva u jedinstvenom budžetu ovog ureda. Stoga se nadamo da ubuduće nećemo imati problema sa obilježavanjem - istakao je direktor Bagarić.

Bilo je riječi i o aktuelnom projektu informatičkog uvezivanja Ureda

za veterinarstvo, graničnih prijelaza i Agencije za obilježavanje životinja u cilju formiranja dnevno ažurirane baze podataka. Pristup toj bazi će biti omogućen svim organiziranim proizvođačima, uzgajivačima i prodavačima.

To je prva faza projekta koja se planira realizirati do 1. marta naredne godine.

Druga faza podrazumijeva uvezivanje laboratorija, klaonica i tržnica, da bi se uspostavila kontrola kretanja

ja i osigurala potrebna dokumentacija planirano je da bude operativna do kraja iduće godine.

- Važno je da naši inspektori, u saradnji sa entitetskim, imaju uvid u stanje na terenu, jer su brojne ušne markice štampane i isporučene, a životinje nisu obilježene, što ostavlja prostor za manipulaciju - kazao je Bagarić.

Predsjednik Grupacije Čamil Mujanović ponovno je ukazao na težak položaj primarnih poljoprivrednih proizvođača i njihovu nemogućnost da obogate stočni fond dok trgovci, kako je istakao, i dalje uvoze bez ograničenja.

S. Dž.

Prijedlog zaštitnih cijena duhana

Proizvođači duhana sa prostora Federacije BiH, na sastanku Grupacije, utvrdili su Prijedlog zaštitnih cijena duhana roda 2007. godine.

Rodni tip	Klasa	Zaštitna cijena KM/kg
VIRGINIJA	I	3,40
	II	3,00
	III	2,40
	IV	1,70
	V	1,20
	VI	0,70
BERLEY	I	2,40
	II	2,10
	III	1,70
	IV	1,40
	V	1,00
	VI	0,70
HERCEGOVAC	Ia	4,10
	Ib	3,70
	IIa	3,10
	IIb	2,80
	IIIa	2,40
	IIIb	1,90
	IV	1,00
	V	0,50
	Buđavi duhan	
VIRGINIJA BERLEY		0,40

5. međunarodni sajam Brčko 2006.

Predstavljeno 186 kompanija iz BiH i Evrope

Privredna komora Brčko Distrikta organizator je 5. međunarodnog sajma Brčko 2006. Generalni sponzor bila je kompanija Ital Project, koja je ustupila prostor na pijaci Arizona za njegovo održavanje. Svesrdnu pomoć u organiziranju pružila je Vlada Distrikta Brčko.

Na prostoru od oko 2.000 m² predstavilo se 186 kompanija iz BiH i Evrope, te privredne komore BiH, turističke zajednice, te stručne škole iz Brčkog.

U okviru sajamskih aktivnosti održana je tematska konferencija "Aktuelna ekonomska situacija - perspektive u BiH". Pobudila je veliko interesovanje kod predstavnika vlasti, privrednih komora i poduzetnika.

Svi diskutanti su se složili da se hitno trebaju izjednačiti uvjeti privređivanja u BiH kako bi se poduzetnicima olakšalo djelovanje na cijelom prostoru. Ujedno, ovo je i način da se postigne bolja regionalna saradnja, te brži privredni razvoj ovog dijela Evrope.

U sklopu konferencije potpisan je Sporazum o saradnji između privrednih komora Brčko Distrikta i Kantona Sarajevo.

Uprava za indirektno oporezivanje otvorit će u Brčkom istureni ured regionalnog centra UIO u Tuzli kako bi privrednicima olakšala posao.

Dodijeljena su i priznanja kompanijama za uspješan nastup i kvalitetno predstavljanje.

Š. A.

Na 13. međunarodnom sajmu u Tirani

Uspješan nastup bh. firmi

Vanjskotrgovinska komora BiH organizirala je nastup kompanija iz BiH na 13. međunarodnom sajmu u Tirani, od 25. do 30. novembra. Sa Albanijom imamo potpisan Ugovor o slobodnoj trgovini, a postojalo je i interesovanje naših kompanija za suradnju sa albanskim

Na kolektivnom štandu od 120 m² predstavile su se kompanije: Bira - Bihać, Šipad Komerc - Sarajevo, Unis fabrika cijevi - Derventa, Gatarić - Derventa, Lijanovići - Široki Brijeg, Violeta - Tomislavgrad, Mittal Steel - Zenica, Žica - Sarajevo, Vanjskotrgovinska komora BiH, Privredna/Gospodarska komora FBiH, FIPA.

Pomoć u predstavljanju i zastupanju naših kompanija u Tirani Vanjskotrgovinskoj komori BiH pružila je Privredna/Gospodarska komora FBiH.

Nakon pripremljene analize tržišta i saznanja da privreda Albanije još uvijek nije dovoljno razvijena i da je ovisna o uvozu spektra proizvoda, uvidjelo se da privreda BiH ima veliku šansu da uđe na ovo tržište. Proizvodi kompanija iz BiH zadovoljavaju svojim kvalitetom, a sigurno mogu postići i ispoštovati kvantitet.

Vanjskotrgovinska razmjena između BiH i Albanije u 2005. godini iznosila je 6.744.000 USD od čega je izvoz BiH

bio 5.105.000 USD, a uvoz 1.669.000 USD. Pokrivenost je 305%. Iako obim razmjene nije velik, BiH ostvaruje suficit što je rijedak pozitivan primjer u vanjskotrgovinskoj razmjeni naše zemlje.

Prvog dana sajma naša privredna delegacija organizirala je press konferenciju u Tirani na kojoj su se predstavili svi izlagači iz BiH, a pobudila je veliku pažnju kako svih medija u Albaniji tako i poslovnih ljudi.

Pored velikog interesovanja albanskih privrednika zapaženo je i interesovanje političkog vodstva ove zemlje za privrednu suradnju sa BiH. Sali Berisha, premijer Vlade Albanije, i Alfred Moisiu, predsjednik Albanije, posjetili su štand Vanjskotrgovinske komore BiH i ostalih bh. izlagača.

Iako problem stvaraju vize i nepostojanje ambasada u obje zemlje, može se reći da je otvoreno još jedno tržište za plasman bh. proizvoda. Pogodnosti su: blizina, velika potražnja za svim robama, uspostavljene veze i Ugovor o slobodnoj trgovini, konkurentna cijena naše robe i prijateljske veze između dvije zemlje.

Š. A.

EU pozdravlja potpisivanje novog Sporazuma o slobodnoj trgovini centralne Evrope

Evropska unija pozdravlja zaključenje novog Sporazuma o slobodnoj trgovini centralne Evrope (CEFTA) kojeg su potpisali premijeri zemalja jugoistočne Evrope, saopćila je Delegacija Evropske komisije (EC) za BiH

Novim Sporazumom su sjedinjena 32 bilateralna sporazuma o slobodnoj trgovini u regiji jugoistočne Evrope u jedinstveni Sporazum o regionalnoj trgovini, te zaključeni ambiciozni pregovori koji su započeli 6. aprila ove godine.

Iako EU nije jedna od potpisnica Sporazuma, EC je davala stalnu političku, savjetodavnu i finansijsku podršku u svakoj fazi procesa liberalizacije tržišta u zemljama jugoistočne Evrope.

“CEFTA nadopunjuje Sporazume o stabilizaciji i pridruživanju koje EU ima za zemlje zapadnog Balkana. Ona predstavlja važan doprinos ekonomskom razvoju i regionalnoj

saradnji. Za zemlje kandidate i potencijalne kandidate CEFTA je sljedeći korak ka tješnijoj ekonomskoj saradnji koja je neizostavni dio članstva EU”, izjavio je komesar EU zadužen za proširenje Olli Rehn.

Prema riječima komesara EU zaduženog za pitanja trgovine Petera Mandelson-a, CEFTA će zamijeniti mnoštvo regionalnih sporazuma o slobodnoj trgovini u jugoistočnoj Evropi jedinstvenim sporazumom koji će potaknuti trgovinu i privući investicije.

Proširena CEFTA će ponuditi stvarne ekonomske koristi svim stranama, ali ona, također, šalje važan politički

signal, odnosno tješnji trgovinski odnosi u jugoistočnoj Evropi su osnova za stabilan i rastući prosperitet.

U saopćenju se navodi kako je EU najveći trgovinski partner u regiji i ključni izvor stranih direktnih investicija.

Proces jačanja trgovinskih veza između ekonomija zemalja jugoistočne Evrope je važan dio šire strategije rasta i stabilnosti regije EU.

Iskustvo liberalizacije trgovine je važna osnova ekonomske saradnje koja je prirodni sastavni dio članstva u EU.

Zemlje potpisnice CEFTA su Albanija, BiH, Bugarska, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Rumunija i Srbija (uključujući Kosovo, kao što je definisano Rezolucijom 1244 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija).

Rumunija i Bugarska će izaći iz CEFTA sporazuma 1. januara 2007. godine kada postanu članice EU. (ONASA)

Konferencija “Ekonomija BiH i harmonizacija sa EU”

Osposobiti firme da izdrže konkurenciju

Predstavnici fondacije “Konrad Adenauer” naglasili su da ekonomska pitanja moraju imati prioritet, te da ekonomija mora postati vodiljom pri svakom donošenju bitnih reformskih političkih odluka

Kreiranje tržišne ekonomije i osposobljavanje firmi da izdrže konkurenciju koja vlada na tržištu EU je veliki izazov u cijelom procesu evropskih integracija. Ovo je istakao Osman Topčagić, direktor Direkcije za evropske integracije BiH, na konferenciji “Ekonomija BiH i harmonizacija sa EU” koju je organizovala fondacija “Konrad Adenauer”, početkom decembra, u Sarajevu.

“Učinili smo određene korake u pravcu uspostave tržišne ekonomije, ali ostaje još dosta toga da se uradi. Kreiran je određeni zakonodavni i institucionalni okvir. Priprema propisa koji će omogućiti integraciju u unutrašnje tržište EU biće prioritetan zadatak iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju”, kazao je Topčagić.

Konferenciji su prisustvovali privrednici, ekonomski stručnjaci, predstavnici političkih partija, privrednih komora i udruženja, koji su diskutovali o zakonodavstvu, ulozi privrednih udruženja, te ekonomskim programima stranaka.

Svetlana Cenić, bivši ministar finansija RS, kazala je da je većina stranaka napravila listu želja, te da nijedna ne pominje kako će to funkcionisati i ima li saradnje na nivou BiH. “Ne može biti bolje u RS, lošije u FBiH, a da svi budemo sretni, i obratno. Ne može nikada nekome biti dobro, ako je drugom loše. Još nikada nisam vidjela taj princip ekonomije”, istakla je Cenić.

Predstavnici fondacije “Konrad Adenauer” naglasili su da ekonomska pitanja moraju imati prioritet, te da ekonomija mora postati vodiljom pri svakom donošenju bitnih reformskih političkih odluka.

Igor Davidović, glavni pregovarač BiH s EU o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, kazao je da BiH ima kapaciteta da za šest godina realizuje sve obaveze iz sporazuma koje će preuzeti.

Pomoćnik predsjednika Privredne komore FBiH Mira Idrizović u svom izlaganju navela je da komorski sistem treba imati ulogu u oblasti stvaranja jedinstvenog unutrašnjeg tržišta u BiH kroz harmonizaciju niz propisa.

Aldin Međedović, predsjednik Centra za regionalne inicijative, naglasio je da je ekonomski kriterij za članstvo u EU nezabilazan, te da su postizanje konsenzusa o ekonomskoj politici, reforma sektora malih i srednjih preduzeća, smanjenje nezaposlenosti, jačanje nebankarskih institucija i smanjenje troškova pokretanja i gašenja biznisa, neki od izazova koji su pred BiH.

Konferencija je bila prilika za diskusiju, kako bi se na što kvalitetniji način uspostavila bolja komunikacija između predstavnika vlasti, poduzetnika i predstavnika politike širom BiH, jer, s obzirom na to da se BiH nalazi u situaciji ponovne uspostave konsenzusa i vlada na gotovo svim nivoima, ekonomska pitanja moraju imati glavni prioritet.

EU VET II Programme

U Sarajevu je, 14. decembra, održana završna konferencija EU VET II programa za reformu srednjeg stručnog obrazovanja kojoj su prisustvovali ministri svih nivoa, predstavnici: srednjih stručnih škola u BiH, privrednih komora FBiH i RS, poslodavaca, zavoda za zapošljavanje, te sindikata srednjeg stručnog obrazovanja

U posljednje vrijeme primjetan je povećan interes za ulogu obrazovanja i obuke u pomaganju ljudima da pronađu posao i u stimulisanju ekonomskog razvoja. U svijetu postoji veliki broj izvještaja kojima je cilj da osnaže veze između obrazovanja, obuke i tržišta rada.

Uprkos stalnoj afirmaciji uloge koju obrazovanje i obuka igra u ekonomskom uspjehu pojedinaca, poduzeća i zemlje, postoji još neizvjesnost oko isplativosti dodatnih ulaganja u obrazovanje i obuku.

Svrha stručnog obrazovanja i obuke je mnogo šira nego što to mogu obuhvatiti rezultati i efekti koji se obično mjere sa ekonomske strane, kao što je povećanje zarada i produktivnosti.

Odgovornost za obrazovanje, osnovno, srednje i visoko je u skladu sa ustrojstvom BiH na entitetima, kantonima i Brčko Distriktu. Zakoni na entitetskom, kantonalnom i nivou Brčko Distrikta trebaju biti usklađeni sa Okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju BiH. Okvirni zakon o stručnom obrazovanju i obuci u BiH je pripremljen uz stručnu pomoć EU VET programa, te je dostavljen Ministarstvu civilnih poslova BiH da sprovede parlamentarnu proceduru. Sada je Zakon u proceduri usvajanja.

Reforma stručnog obrazovanja i obuke (VET) počela je 1998. sa PHARE VET programom i nastavila se 2002. godine sa EU VET programom I, te 2005. sa EU VET programom II. U isto vrijeme, Vlada FBiH i Vlada RS, uz podršku Svjetske banke, osnovale su Agenciju za standarde i ocjenjivanje u obrazovanje za FBiH i RS. Agencija je osnovana kao međuentitetska.

U okviru EU VET II programa formirano je Savjetodavno vijeće za stručno obrazovanje i obuku.

Vijeće je sastavljeno od predstavnika ključnih aktera iz oblasti obrazovanja, tržišta rada, privrednih komora. Jedan od rezultata Savjetodavnog vijeća je i izrada dokumenta "Strategija za stručno

obrazovanje i obuku u BiH". Članovi Savjetodavnog vijeća u ovaj su dokument ugradili i svoje dugogodišnje iskustvo. Ugrađena su i mišljenja i prijedlozi domaćih i stranih stručnjaka iz područja obrazovanja, tržišta rada, privrednih komora kako bi stručno obrazovanje postalo nosilac razvoja privrede u BiH.

Osnovna namjena "Strategije za stručno obrazovanje i obuku u BiH" je definisanje općih pravaca razvoja stručnog obrazovanja i obuke, u kojoj su naznačene uloge ministarstava, obrazovnih institucija, društvenih partnera, uz uvažavanje specifičnosti bližeg i šireg okruženja.

Š. ALIMANOVIĆ

U januaru

Sajam u Kelnu

Proizvođači namještaja posjetit će u januaru 2007. godine Međunarodni sajam namještaja u Kelnu, u organizaciji Privredne/Gospodarske komore FBiH i uz finansijsku podršku USAID CCA - Klastera prerade drveta i šumarstva.

Cilj posjete je da se sagledaju mogućnosti izvoza na svjetsko tržište i priprema za kolektivno izlaganje bh. proizvođača namještaja na sajmu 2008. godine.

Š. A.

Srednja i istočna Evropa

Portal tržišta kuhinjskog namještaja

Najveći svjetski portal za istraživanje tržišta www.researchandmarkets.com najavio je nastavak izvještaja pod nazivom "Tržište kuhinjskog namještaja u srednjoj i istočnoj Evropi". Izvještaj nudi sveobuhvatnu sliku sektora kuhinjskog namještaja s naglaskom na trendovima i prognozama u proizvodnji i potražnji kuhinjskog namještaja, te njegovom uvozu i izvozu. Dostupni su temeljni podaci glavnih proizvođača kuhinjskog namještaja za svaku zemlju posebno sa ukupnim prihodima i informacijama o proizvodima. Analizirani su distribucijski kanali, a uvoz i izvoz su razmatrani posebno po svakoj pojedinoj zemlji i geografskom području. Detaljnije informacije na: www.researchandmarkets.com/reports/c46871

Š. A.

Milano

Sajam Tuttofood

Sajam Tuttofood je međunarodni sajam prehrambenih proizvoda koji će se održati u italijanskom gradu Milanu, od 5. do 8. maja 2007. godine.

Pozivaju se zainteresirane kompanije da na sajmu predstave svoje proizvode: mlinsko-pekarske, konditorske, mlijeko i mliječne proizvode, prerađevine od mesa, prerađevine od voća i povrća, bezalkoholna pića, proizvode od jaja, začine, dijetetske proizvode, smrznute proizvode, gotova jela, kao i specifične proizvode i specijalitete bh. prehrambene industrije.

Informacije i prijave na e-mail: info@fbih.com

L. S.

Premašili proizvodni plan u 2006.

Fabrika duhana Sarajevo (FDS) je ostvarila godišnji plan za 2006. godinu, koji je za 10 odsto veći od prošlogodišnjeg, i na tržište plasirala 4.300 tona cigareta. Generalni direktor FDS Šefik Lojo na press-konferenciji istakao je da bi usvajanjem zaštitnih mjera za domaću proizvodnju, koje sada ne postoje, bio znatno povećan plasman cigareta, a time i bh. duhana, odnosno podržao bi se uzgoj duhana na području Orašja, Gradačca, Bijeljine, te istočne Hercegovine.

"Prema procjenama, ukoliko bi ovu oblast zaštitili poput zemalja okruženja, plasman naših proizvoda bio bi veći za oko 70 odsto. FDS je u ovoj godini ostvarila bolje finansijske rezultate poslovanja nego 2005. i izuzetno smo zadovoljni rezultatima", kazao je Lojo.

Fabrika duhana Sarajevo ima preko 1.700 dioničara, a nakon privatizacije je imala 1.215 dioničara, što je još jedan znak stabilnosti ove kompanije.

Direktor FDS za komercijalno-marketingne poslove Edin Mulahasanović kazao je da je FDS već godinama lider na tržištu BiH, a 2006. godine učešće na domaćem tržištu iznosi 50,61 odsto, dok svi ostali učestvuju sa 49,39 odsto.

Novi proizvod, cigareta "code", koja je promovisana u aprilu 2006. godine, postala je treći brend u BiH, iza "drine" i "ronhilla".

U Mostaru

Otvorena Tvornica za preradu aluminija Fe-Al d.o.o.

U Mostaru je, sredinom decembra, svečano otvorena tvornica za preradu aluminija Fe-Al d.o.o. Vrijednost ove investicije je 15 miliona eura

Tvornicu su zajednički otvorili generalni direktor Aluminijska d.d. Mijo Brajković, vlasnik Feala Široki Brijeg Jozo Bogdan, direktor nove tvornice Fe-Al Ante Musa, mostarski gradonačelnik Ljubo Bešlić, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić i hrvatski ambasador u BiH Josip Vrbošić.

Kako je rečeno tokom otvorenja, izgradnja ove tvornice je produkt udruživanja znanja i iznimno uspješnog poslovnog iskustva generalnog direktora Aluminijska d.d. Mostar i vlasnika FEAL-a Široki Brijeg.

"Kratko trajanje izgradnje ovoga objekta je pokazatelj sa kojom odlučnošću smo ušli u ovaj projekat. U ovu novu tvornicu instalirana je najsavremenija tehnologija koju poznaje aluminijska industrija, a što pokazuje vrijednost opreme od preko sedam miliona eura", rekao je Brajković.

U novu tvornicu instalirana je presa od 2.500 tona sa pripadajućom opremom. Kako je istaknuto, ova tvornica će u jednoj godini postizati

proizvodnju od 12.000 tona aluminjskih profila.

"Svi kapaciteti Tvornice imaju proizvodne mogućnosti namijenjene potrebama automobilske industrije, željeznice, kao i dijelom brodogradnje za partnere iz Njemačke, Belgije, Austrije, Holandije i Švicarske", rekao je direktor Tvornice Fe-Al d.o.o. Ante Musa.

Prema njegovim riječima, posebna briga tokom gradnje Tvornice posvećena je zaštiti okoliša, s obzirom na to da će se proizvodni proces obavljati po tehnologiji usklađenoj sa najvišim standardima Evropske unije.

Cjelokupan građevinski objekat tvornice smješten je na površini od 8.000 m², a osnivači nove tvornice su zajedno poručili da je Mostar dolina Aluminijska, te da će i dalje raditi na proširenju kapaciteta i izgradnji novih poslovno-proizvodnih objekata.

Izgradnjom nove tvornice za preradu aluminija omogućeno je zapošljavanje 100 radnika. (ONASA)

Cagliari

Stručni kursevi u Italiji

U italijanskom gradu Cagliari početkom 2007. godine održaće se sljedeći stručni kursevi:

1. "Jačanje kapaciteta u reciklaži građevinskih materijala"
(dva termina: 22. 01. - 3. 02. 2007. i 19. 03. - 30. 03. 2007.)
2. "Jačanje kapaciteta u oblasti geoloških bušenja i upravljanja priobalnim zonama"
(26. 02. - 9. 02. 2007.)

Kursevi su otvoreni za kandidate sa univerziteta, naučnoistraživačke radnike, zaposlene u javnoj upravi ili preduzećima, koji se bave navedenim temama, iz zemalja Mediterana, Bliskog istoka i balkanskih zemalja.

Kursevi su na engleskom jeziku, a troškove putovanja i smještaja snose organizatori.

Za sve informacije i prijave zainteresirani mogu kontaktirati ICE - Italijanski institut za vanjsku trgovinu u Sarajevu:

ICE

Čekaluša 39, Sarajevo

Telefoni: +387 33 201 261 i 201 262

Faks: +387 33 276 565

E-mail:

sarajevo.sarajevo@ice.it

U Hrvatsku smo izvezli 86,9 miliona KM

U novembru 2006. godine BiH je najviše izvezla robe u Hrvatsku, u vrijednosti 86,9 miliona KM, što čini 18,3 posto od ukupno ostvarenog izvoza, izjavio je, u decembru, na konferenciji za novinare u Sarajevu, direktor Agencije za statistiku BiH Zdenko Milinović

Od susjednih zemalja značajan izvoz u novembru ostvaren je u Srbiju i Crnu Goru, u vrijednosti 70 miliona KM, što je 14,8 posto. Posmatrano prema regionalnim grupacijama, najviše se izvozilo u Evropsku uniju u vrijednosti 284,4 miliona KM, što je 60 posto od ukupno ostvarenog izvoza.

“U okviru zemalja EU, najviše se izvozilo u Italiju u vrijednosti 65,2 miliona KM, ili 13,8 posto od ukupno ostvarenog izvoza”, istakao je Milinović.

BiH je najviše uvezla robe iz Hrvatske u vrijednosti 184,8 miliona KM, što je 17,0 posto od ukupno ostvarenog uvoza.

“Od susjednih zemalja značajan uvoz u istom periodu ostvaren je iz Srbije i Crne Gore u vrijednosti 103,4 miliona KM ili 9,5 posto”.

Posmatrano prema regionalnim grupacijama, najviše se uvozilo iz EU u vrijednosti 508,2 miliona KM, što je 46,7 posto od ukupnog uvoza.

U okviru zemalja EU najviše se uvozilo iz Njemačke u vrijednosti 129,6 miliona KM, što je 11,9 posto od ukupnog ostvarenog uvoza.

“Ako posmatramo prema glavnim trgovinskim partnerima BiH, onda je moguće uočiti da je najveći porast izvoza u novembru 2006. godine, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, ostvaren kod izvoza u Sloveniju u iznosu od 92,8 posto, zatim u Italiju 51,4 posto, Njemačku 35,9 posto, SCG 29,9 posto i Hrvatsku 29,5 posto”, rekao je Milinović.

U istom periodu najveći porast uvoza BiH ostvarila je kod uvoza robe iz Slovenije u iznosu 13,8 posto, Italije 11,1 posto, SCG 8,3 posto, dok je kod uvoza iz Njemačke zabilježen pad od 4,3 posto i Hrvatske od 1,3 posto.

U periodu januar - novembar 2006. godine BiH je sa susjednim

zemljama imala pokrivenost uvoza izvozom sa: Hrvatskom 50,9 posto, Srbijom i Crnom Gorom 61,6 posto.

BiH je sa zemljama članicama EU imala odnos pokrivenosti uvoza izvozom: sa Austrijom 71,1 posto, Italijom 73,2 posto, Mađarskom 43,4 posto, Njemačkom 48,9 posto, Slovenijom 76 posto itd.

“Za 11 mjeseci 2006. godine BiH je najveći izvoz u Hrvatsku ostvarila u sektoru ‘Proizvodi razvrstani prema materijalu’ u vrijednosti 440,7 miliona KM i sektoru ‘Mineralna goriva, maziva i srodni proizvodi’ u vrijednosti 117,7 miliona KM. U istom periodu, najveći obim uvoza iz Hrvatske bio je registrovan kod uvoza proizvoda iz sektora ‘Mineralna goriva, maziva i srodni proizvodi’ u vrijednosti od 597,4 miliona KM i sektora ‘Proizvodi razvrstani prema materijalu’ u vrijednosti 253 miliona KM”, kazao je Milinović.

U istom periodu, u robnoj razmjeni sa Srbijom i Crnom Gorom, BiH je najveći izvoz ostvarila u sektorima “Proizvodi razvrstani prema materijalu” u vrijednosti 176,9 miliona KM i “Mineralna goriva, maziva i srodni proizvodi” u vrijednosti 106,3 miliona

KM, dok se iz SCG najveći dio uvoza u BiH odnosio na proizvode iz sektora “Hrana i žive životinje” u iznosu od 223,2 miliona KM i sektora “Proizvodi razvrstani prema materijalu” u iznosu 171,9 miliona KM.

U robnoj razmjeni sa Slovenijom, BiH je najveći izvoz ostvarila u sektorima “Mašine i transportna sredstva” u vrijednosti 178,3 miliona KM i “Proizvodi razvrstani prema materijalu” u vrijednosti 173,5 miliona KM, dok se najveći dio uvoza iz Slovenije odnosio na uvoz proizvoda iz sektora “Proizvodi razvrstani prema materijalu” u vrijednosti 244,5 miliona KM i sektora “Mašine i transportna sredstva” u vrijednosti 180 miliona KM.

Od ukupno ostvarenog uvoza u periodu januar - novembar 2006. godine, najveći dio se odnosio na uvoz proizvoda iz grupe “Intermedijarni proizvodi, osim energije” u vrijednosti 3,66 milijardi KM ili 35,5 posto od ukupno ostvarenog uvoza.

Značajan dio uvoza odnosio se na uvoz iz grupe “Netrajni proizvodi za široku potrošnju” u vrijednosti 2,32 milijarde KM ili 22,5 posto.

BiH je najveći dio izvoza ostvarila kod izvoza proizvoda iz grupe “Intermedijarni proizvodi, osim energije” u vrijednosti 2,67 milijardi KM što čini 56,1 posto od ukupno ostvarenog izvoza i “Netrajni proizvodi za široku potrošnju” u vrijednosti 778,2 miliona KM ili 16,4 posto od ukupno ostvarenog izvoza.

Ukupan robni promet 1,56 milijardi KM

U novembru BiH je ostvarila ukupan robni promet sa inostranstvom u vrijednosti 1,56 milijardi KM, od čega se na izvoz odnosi 474 miliona KM ili 30,3 posto, a na uvoz 1,09 milijardi KM ili 69,7 posto. U okviru ukupno ostvarenog vanjskotrgovinskog prometa BiH u posmatranom periodu, pokrivenost uvoza izvozom je 43,5 posto

"Ako posmatramo izvoz u novembru 2006. godine, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, moguće je primijetiti da je izvoz bio veći za 34,7 posto, dok je kod uvoza u istom periodu došlo do povećanja od devet posto", rekao je Zdenko Milinović, direktor Agencije za statistiku BiH.

U periodu januar - novembar 2006. godine ostvaren je izvoz u vrijednosti 4,76 milijardi KM, što je za 39,2 posto više u odnosu na isti period prethodne godine, dok je u istom periodu ostvaren uvoz u vrijednosti od 10,3 milijarde KM, što je za 5,7 posto više u odnosu na isti period prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom bila je 46,2 posto.

U ovom periodu BiH je u robnom prometu sa inostranstvom ostvarila ukupan trgovinski deficit u vrijednosti 5,54 milijarde KM, što u odnosu na isti period prethodne godine predstavlja smanjenje od 12,5 posto.

Posmatrano po sektorima Standardne međunarodne trgovinske klasifikacije, moguće je uočiti kako je u novembru ove godine najveće učešće u izvozu ostvareno u sektoru "Proizvodi svrstani po materijalu" sa ukupnom vrijednošću od 149,8 miliona KM, što iznosi 31,6 posto od ukupnog izvoza.

Značajan obim izvoza ostvaren je u sektoru "Razni gotovi proizvodi" sa ukupnom vrijednošću od 97,1 milion KM, što iznosi 20,5 posto od ukupnog izvoza.

U novembru najveće učešće u uvozu ostvareno je u sektoru "Mašine i transportni uređaji" sa ukupnom vrijednošću od 260,4 miliona KM, što iznosi 23,9 posto od ukupnog uvoza.

U sektoru "Proizvodi svrstani po materijalu" obim uvoza je bio 235,3 miliona KM, što iznosi 21,6 posto od ukupnog uvoza.

U periodu januar - novembar 2006. godine u okviru sektora "Hrana i žive životinje" najveće učešće u izvozu ostvareno je izvozom proizvoda iz odsjeka "Povrće i voće" u vrijednosti 53,9 miliona KM. Značajno učešće u izvozu ostvareno u odsjeku "Mliječni proizvodi i jaja" u vrijednosti 27,2 miliona KM.

U okviru sektora "Hrana i žive životinje" najveće učešće u uvozu ostvareno je uvozom proizvoda iz odsjeka "Žitarice i proizvodi" u vrijednosti 250 miliona KM, dok je na drugom mjestu uvoz iz odsjeka "Povrće i voće" u vrijednosti 185,5 miliona KM.

Značajan dio se odnosio na uvoz mesa i prerađevina od mesa u vrijednosti 122,8 miliona KM.

Gledajući ukupno na nivou sektora "Hrana i žive životinje" u periodu januar - novembar 2006. godine, BiH je ostvarila pokrivenost uvoza izvozom u iznosu od 14,2 posto, u okviru toga pokrivenost uvoza izvozom mesa i mesnih prerađevina bila je 8,3 posto, povrća i voća 29 posto, te mliječnih proizvoda i jaja 25,6 posto, dok je u sektoru "Pića i duhan" pokrivenost uvoza izvozom bila 7,5 posto.

Na nivou sektora "Hrana i žive životinje" moguće je uočiti da je najveći rast izvoza u novembru 2006. godine u odnosu na isti mjesec lani zabilježen kod izvoza proizvoda iz odsjeka "Žive životinje".

Prema riječima Milinovića, u prošloj godini izvoza u ovom odsjeku u novembru nije bilo, dok je kod uvoza najveći porast bio zabilježen kod uvoza proizvoda iz odsjeka "Stočna hrana (osim žitarica u zrnu)" u iznosu od 31,7 posto.

Značajan porast izvoza u istom periodu bio je registrovan kod izvoza iz odsjeka "Stočna hrana (osim žitarica u zrnu)" u iznosu od 238,6 posto, dok je uvoz odsjeka "Žitarice i proizvodi" porastao za 19,9 posto.

Na nivou sektora "Pića i duhan" došlo je do pada izvoza u novembru 2006. u odnosu na isti mjesec prethodne godine u iznosu od 25,1 posto, dok je u istom posmatranom periodu na nivou ovog sektora uvoz zabilježio porast od 32,3 posto.

"Posmatrano po područjima i odjeljcima Klasifikacije djelatnosti bilo bi moguće, između ostalog, uočiti da je najveće učešće u izvozu u novembru 2006. godine ostvareno u području "Prerađivačka industrija" u vrijednosti 423,2 miliona KM, što čini 89,3 posto od ukupnog izvoza", naglasio je Milinović.

U novembru ove godine najveće učešće u uvozu ostvareno je u području "Prerađivačka industrija" sa ukupnom vrijednošću od 968 miliona KM, što iznosi 88,9 posto od ukupnog uvoza.

Prosječna neto plata 614 KM

Prema podacima Zavoda za statistiku FBiH, prosječna mjesečna isplaćena neto plata po zaposlenom za oktobar 2006. godine u Federaciji BiH iznosi 614,03 KM.

Tokom oktobra ove godine došlo je do povećanja prosječne mjesečne isplaćene neto plate za 0,78 posto. U periodu avgust - oktobar 2006. godine prosječna mjesečna isplaćena neto plata iznosila je 609,82 KM.

U odnosu na isti period prethodne godine, došlo je do porasta prosječne mjesečne isplaćene neto plate za 8,30 posto.

Najviša prosječna isplaćena neto plata u oktobru ove godine zabilježena je u Kantonu Sarajevo i ona iznosi 776,29 KM, zatim u Hercegovačko-neretvanskom kantonu 663,79 KM, a najniža prosječna isplaćena neto plata zabilježena je u Zeničko-dobojskom kantonu i ona iznosi 497,60 KM. Prosječna mjesečna isplaćena bruto plata po zaposlenom za oktobar 2006. godine u FBiH iznosi 902,99 KM.

Potrošačka korpa 488 KM

Izdaci za prehranu i piće, prema potrošačkoj korpi koju objavljuje Zavod za statistiku FBiH, u novembru 2006. godine iznose 488,22 KM, što je za 6,22 KM ili za 1,3 posto više u odnosu na oktobar, kada su iznosili 482 KM.

Posmatrano po sjedištima kantona, za potrošačku korpu je u novembru ove godine najviše trebalo izdvojiti u Širokom Brijegu 537,15 KM, zatim u Mostaru 532,82 KM, Livnu 526,77 KM, a najjeftinija potrošačka korpa je bila u Gorazdu i iznosila je 443,10 KM.

Industrijska proizvodnja veća za 16,7 posto

Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH u novembru ove godine, u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle godine, veća je za 16,7 posto, izjavio je na konferenciji za novinare u Sarajevu zamjenik direktora Federalnog zavoda za statistiku Krešimir Krmpotić.

Prema njegovim riječima, industrijska proizvodnja u FBiH, u odnosu na proizvodnju iz istog mjeseca prošle godine, veća je za 15,6 posto, a u odnosu na oktobar ove godine za 4,3 posto.

Posmatrano po područjima industrijskih djelatnosti, u novembru ove godine u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle godine, industrijska proizvodnja u području "prerađivačke industrije" veća je za 18 posto, u području "rudarstva" za 14,4 posto, a u području "snabdijevanja električnom energijom, plinom i vodom" za 14,8 posto.

Posmatrano po glavnim industrijskim grupacijama industrijskih proizvoda, u periodu januar - novembar 2006. godine, u odnosu na isti period 2005. godine, zabilježeno je povećanje proizvodnje trajnih proizvoda za široku potrošnju za 15,7 posto, netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 2,7 posto, intermedijarnih proizvoda, osim energije, za 11,9 posto, energije za 8,6 posto, kapitalnih proizvoda za deset posto, dok je zabilježeno smanjenje proizvoda iz grupe neraspoređeno za 10,8 posto.

Utvrđen Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o građenju

Provodeći Odluku Ustavnog suda Federacije BiH, Vlada Federacije BiH je utvrdila Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o građenju i uputila ga u parlamentarnu proceduru po hitnom postupku.

Time je ispunjena i obaveza iz zaključka Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, koji je 30. avgusta 2006. godine obavezao ovlaštene predlagачe da usaglase zakone koji su ocijenjeni neustavnim, a Presudom Ustavnog suda FBiH od 13. decembra 2004. godine takvim je ocijenjen Zakon o građenju.

Finansijske odluke

Vlada Federacije BiH je donijela odluke kojima se iz Budžeta FBiH za ovu godinu odobrava izdvajanje sa transfera "Učešće Vlade u projektima rekonstrukcije koje finansira međunarodna zajednica".

Na ime sredstava za izgradnju Sarajevske obilaznice u III i IV kvartalu ove godine Direkciji cesta FBiH biće prebačeno pet miliona KM.

Za finansiranje Projekta tehničke pomoći u procesu privatizacije (PTAC) za II kvartal odobreno je 118.110 KM, čime je ovaj projekat okončan, a za finansiranje Projekta razvitka zajednica (CDP) u III kvartalu 466.937 KM.

Informatička oprema za sektor šumarstva

Federalna vlada zadužila je Jedinicu za implementaciju projekata šumarstva i poljoprivrede pri Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da, na grant osnovi, dodijeli informatičku i opremu za terenski rad za nekoliko institucija iz ove oblasti.

Tako će oprema biti dodijeljena Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektoru šumarstva, Federalnoj i kantonalnim upravama za šumarstvo, Federalnom šumarskom inspektoratu, kantonalnim inspekcijским službama i šumsko-gospodarskim društvima.

Oprema je nabavljena kreditnim sredstvima namijenjenim Projektu razvitka i očuvanja šuma, čiji je cilj uvođenje informatičkog sustava u oblast gazdovanja šumama.

Inicijativa za pokretanje programa "Giljotina propisa"

Vlada FBiH prihvatila je inicijativu Federalne uprave za inspeksijske poslove za uključivanje FBiH u projekt pod nazivom "Giljotina propisa".

Riječ je o projektu Svjetske banke (WB) u okviru trećeg projekta FIAS, čiji je cilj skraćivanje procedura i stvaranje brže, jednostavnije i transparentnije sredine za ulaganje inozemnih investicija.

Ovo je moguće učiniti stavljanjem van snage brojnih propisa.

Federalna vlada predložiće projektu FIAS, sa sjedištem u Sarajevu, pokretanje pilot-programa iz oblasti inspekcije na razini FBiH, te ujedno i pilot-programa u Zeničko-dobojskom kantonu (ZDK) u kojem postoji Uprava za inspeksijske poslove.

Federalna uprava za inspeksijske poslove stavila bi se na raspolaganje zbog pomoći u realiziranju ovih pojekata.

British Airways

Od 2007. godine intenzivira letove na jugoistoku Evrope

British Airways nedavno je najavio da će od 25. ožujka 2007. godine, odnosno u ljetnom redu letenja, uspostaviti direktne letove iz Londona (Gaitwick) za Sarajevo, te iz Sarajeva za London (Gaitwick). Kompanija je objavila kako će uspostavom ove linije British Airways postati prvi avio-prijevoznik iz Velike Britanije koji direktno povezuje Sarajevo i London.

Mirjana Dostal, regionalna direktorica komercijale British Airwaysa, ovom je prilikom izjavila:

"Vjerujemo kako ćemo uspostavom direktne avionske linije između Sarajeva

i Londona doprinijeti jačanju veza između Federacije BiH i Velike Britanije, posebice u području gospodarstva. Naša iskustva u drugim zemljama ukazuju na to da je uspostava direktne linije British Airways između Londona i nekog odredišta usko povezana s povećanjem broja britanskih turista koji posjećuju to odredište".

British Airways će na ovoj relaciji prometovati tri puta tjedno i to utorkom, četvrtkom i nedjeljom.

Predviđen je sljedeći red letenja:

Utorkom i nedjeljom: polazak aviona iz Londona (Gaitwick) u 08,10

sati, dolazak aviona u Sarajevo u 11,55 sati. Odlazak aviona iz Sarajeva u 12,40 sati, slijetanje u Londonu (Gaitwick) u 14,35 sati.

Četvrtkom: polazak aviona iz Londona (Gaitwick) u 15,05 sati, slijetanje u Sarajevo u 18,50 sati. Odlazak aviona iz Sarajeva u 19,35 sati, dolazak aviona u London u 21,30 sati.

Najniža cijena povratne karte Sarajevo - London/London - Sarajevo iznositi će 148 eura. U spomenutu cijenu karte nisu uključene aerodromske takse i naknada za izdavanje karata.

Kontakt osoba

Mirela Holy

Maksima komunikacije

Iblerov trg 9, Zagreb, HR/Croatia

Telefon: +385 1 45 52 227

Faks: +385 1 45 52 228

Traže se

Partneri za Coelme iz Padove

Italijanska firma Coelme iz Padove traži partnere za proizvodnju i isporuku proizvoda u Bosni i Hercegovini. Što se tiče vrste aranžmana, radilo bi se o kompletnoj proizvodnji i obradi (varenje i hladno cinkovanje) čeličnih proizvoda, koji bi se kao finalni izvozili za potrebe italijanskog partnera.

Kontakt adrese su:

Coelme - Costruzioni

Elettromeccaniche S.p.A.

Via G. Galilei, 1/2

30036 Santa Maria di Sala (VE)

Telefon: +39041486022

Faks: +39 041 486909

Muris Goralija
ICE Sarajevo
Sezione per la promozione degli scambi dell'Ambasciata d'Italia
Čekaluša 39
71000 Sarajevo
Telefon: +387 33 201 261, 201 262
Faks: +387 33 276 565
E-mail: sarajevo.sarajevo@ice.it
<http://www.ice.gov.it/estero2/sarajevo/default2.htm>
<http://www.italtrade.com/countries/europe/bosniaerz/index.htm>

N. Š. - M.

Održivo gospodarenje ribljim resursima

Projekat ADRIA.BLU

Projekat ADRIA.BLU primjenjuje principe zajedničke politike ribarstva usmjerene ka zaštiti morskog okoliša, povećanju ribljeg fonda, promoviranju ribolovnih aktivnosti i održivom gospodarenju sektorom i teritorijom u kojem se obavlja ribolovna djelatnost.

Projekat predviđa realizaciju niz aktivnosti za stvaranje povoljnog okruženja za razvoj malog i srednjeg poduzetništva ribarskog sektora. Ima za cilj održivo gospodarenje ribljim resursima, unapređenje i promociju proizvodnje, kreiranje novih oblika prihoda vezanih s uzgojem i turizmom vezanih za ribarstvo.

Partneri Projekta su:

* Regija Emilia-Romagna,

* Autonomna regija Friuli Venezia Giulia,

* Regija Veneto

* Konzorcij UNIPROM,

* Istarska županija,

* Primorsko-goranska županija,

* Privredna/Gospodarska

komora FBiH,

* NORFISH, Blagaj,

* Općina Izola (promatrač).

M. M.

Poduzetnička politika

Poduzetnička politika EU važna je za poticanje inovacija, poduzetništva i konkurentnosti u proizvodnji i pružanju usluga. Cilj joj je osigurati svim subjektima mogućnost tržišnog natjecanja i trgovine pod poštenim i jednakim uslovima, a pažnja se pridaje specifičnim potrebama i obilježjima pojedinih sektora, poput turizma, zrakoplovne industrije ili biotehnologije

Pravna osnova za zajedničku poduzetničku politiku proizilazi iz člana 157, poglavlja XVI (Industrija) Ugovora o EZ-u, kojim se predviđaju aktivnosti radi ubrzanja strukturnih prilagodbi u industriji, razvoj okruženja pogodnog za pokretanje novih inicijativa i razvoj poslovnih pothvata s naglaskom na malo i srednje poduzetništvo, unapređenje praktične primjene najnovijih istraživačkih i tehnoloških dostignuća među poduzetnicima.

Poduzetnička politika EU odnosi se na sve poduzetnike bez obzira na veličinu, pravni oblik ili sektor, a ima za cilj:

- * poticati osnivanje novih preduzeća;
- * poticati razvojne i inovacijske sposobnosti preduzeća kroz stvaranje poduzetničkog okruženja;

- * osigurati preduzećima mogućnost pristupa na tržišta članica EU, a po mogućnosti i na druga tržišta.

Osnovni ciljevi ostvaruju se aktivnostima na područjima:

- * Stvaranje poduzetničkog duha;
- * Poticanje inovativnog poslovnog okruženja - Inovacije su osnovni proces u ekonomiji zasnovan na znanju, a implementacija istraživanja i tehnologije ključni su za rast preduzeća;

- * Maksimalno korištenje prednosti unutrašnjeg tržišta - Uklanjanje preostalih prepreka na unutrašnjem tržištu, liberalizacija sektora poput transporta i telekomunikacija, te pojednostavljenje propisa, omogućit će preduzećima podsticanje punog potencijala na unutrašnjem tržištu;

- * Nove metode koordinacije aktivnosti - benchmarking, monitoring i razmjena novih praksi;

- * Poticanje novih poslovnih modela u e-gospodarstvu - E - preduzeća imaju sve veći uticaj na gospodarske aktivnosti u sklopu unutrašnjeg tržišta, a međunarodna konkurentnost ekonomije EU ovisi o njihovoj sposobnos-

ti praćenja novih informacija i komunikacijskih tehnologija (ICT).

Poduzetnička politika finansira se iz različitih izvora, koji uključuju Višegodišnji program za preduzeća i poduzetništvo, Strukturne fondove i Evropsku investicijsku banku.

Strategija razvoja

Poduzetnička politika EU obuhvata cijelu poslovnu zajednicu i njezino okruženje. U prošlosti su njezine aktivnosti bile prvenstveno usmjerene na malo i srednje poduzetništvo (SME), inovacije i konkurentnost, te korištenje prednosti unutrašnjeg tržišta.

Zajednička politika za SME datira iz 1983. godine, kada je donesen prvi zajednički program aktivnosti namijenjen poticanju poduzetništva. Krajem 2000. godine usvojen je posljednji višegodišnji program za preduzeća i poduzetništvo koji se primjenjuje od 2001. do 2005. godine. Njegovo područje je, u pogledu finansijskih sredstava i primjene, šire od prethodnih programa, jer su obuhvaćene aktivnosti u više od 30 država, uključujući Evropski ekonomski prostor i države kandidatkinje za članstvo u EU.

Evropsko vijeće usvojilo je 2000. godine Povelju za mala preduzeća pozivajući države članice i Komisiju da podrže mala preduzeća u deset glavnih područja:

1. obrazovanje i podučavanje za poduzetništvo;
2. jeftinije i brže pokretanje preduzeća,
3. bolje zakonodavstvo i regulative,
4. dostupnost potrebnih radnih vještina,
5. poboljšanje online pristupa,
6. bolje korištenje prednosti unutrašnjeg tržišta,
7. poreska i finansijska pitanja,
8. jačanje tehnoloških sposobnosti malih preduzeća,
9. korištenje uspješnih modela za

elektronsko poslovanje i razvijanje vrhunske potpore malim preduzećima, 10. bolja zastupljenost interesa malog poduzetništva u tijelima Unije i na nacionalnom nivou.

Ključni je dokument u području poticanja poduzetništva tzv. Lisabonska strategija iz 2000. godine. Ona postavlja za cilj stvaranje svjetski najkonkurentnije ekonomije zasnovane na znanju, sposobne za održivi rast, te s više kvalitetnijih radnih mjesta i većom socijalnom kohezijom, a jedno od ključnih područja djelovanja upravo je poticanje poduzetništva.

Slijedeći zaključke Lisabonskog samita iz ožujka 2000. godine, koji se odnosi na veću podršku SME, Odbor guvernera Evropske investicijske banke osnovao je Grupu Evropske investicijske banke koja ima glavnu ulogu u poticanju konkurentnosti evropske ekonomije kroz diferenciranu potporu koju pruža aktivnostima malih i srednjih preduzeća (srednjoročni i dugoročni zajmovi, venture capital ulaganja i garancije).

Aktivnosti Evropske investicijske banke prvenstveno su usmjerene na srednjoročne i dugoročne zajmove u saradnji sa bankovnim sektorom, a Evropski investicijski fond je najvažniji izvor za venture capital finansiranje u EU. Na taj način Grupa EIB je u mogućnosti ciljano poticati pojedine privredne aktivnosti.

Na osnovu rasprave pokrenute Zelenom knjigom o poduzetništvu (COM(2003)27 final, 21. januara 2003.) početkom 2004. godine donesen je Akcijski plan za poduzetništvo (COM (2004) 70 final, 11. februara 2004.) kojim se žele potaknuti poduzetnička aktivnost i rast.

Komisija kontinuirano priprema Enterprise Policy Scoreboard u kojem prati ostvarivanje pojedinih kvantitativno postavljenih ciljeva na osnovu kojih donosi ocjene dosadašnjih nastojanja i zajedno s državama članicama dogovara buduće aktivnosti.

Institucije

- * Evropska komisija - Opća uprava za poduzetništvo i industriju,

- * Evropski parlament - Odbor za industriju, vanjsku trgovinu, istraživanje i energiju,

- * Vijeće EU, Konkurentnost (unutrašnje tržište, industrija, istraživanje),

- * Evropska investicijska banka,

- * Evropski investicijski fond.

Pripremila: M. IDRIZOVIĆ

Pasivno pušenje i opasnosti koje ono nosi

Ugljen monoksid - opasni otrov

Ovaj put želimo skrenuti pažnju na kratkotrajne i dugotrajne štetne efekte duhanskog dima na nepušače. Pušači imaju "niz opravdanja" zašto puše i kako to "ne škodi" njihovom zdravlju. Jasno je da to nije istina, ali koje je opravdanje za narušavanje zdravlja ljudi koji su nepušači, a da ne spominjemo djecu i li još nerođene bebe

U svim razvijenim i civilizovanim društvima postoji niz propisa kojima se reguliše ovaj problem. U razvijenim društvima se ti zakoni i te kako provode. Kod nas oni postoje, a koliko ih ko poštuje najbolje znaju nepušači. Duhanski dim sadrži preko 4.000 komponenti, uključujući i otrovne, mutagene i preko 50 poznatih kancerogenih supstanci.

Ugljen monoksid koji se nalazi u duhanskom dimu nastaje nepotpunim sagorijevanjem organskih materija. To je otrov bez boje i mirisa i spada u takozvane krvne otrove, a o njegovim efektima i efektima pušenja na krv se gotovo i ne govori.

Kiseonik iz udahnutog zraka se veže za hemoglobin eritrocita, te nastaje spoj oksihemoglobin. Na taj način se kiseonik transportuje do svake ćelije u organizmu cirkulacijom.

Ugljen monoksid ima 200 puta jaču sposobnost vezivanja za hemoglobin eritrocita nego kiseonik, što, u principu, znači da umanjuje količinu kiseonika koja je potrebna svakoj ćeliji u organizmu. Tako umjesto oksihe

moglobina nastaje karboksihemoglobin koji predstavlja opasnost za život i zdravlje.

Ugljen monoksid dospijeva u pluća udisanjem zagađenog zraka (čega imamo napretek ovih dana u gradovima), kao i udisanjem duhanskog dima u zatvorenim prostorima gdje se puši. Praktično, na ovaj način smo izloženi ugljen monoksidu 24 sata, naročito u zimskim mjesecima.

Kod pušača i pasivnih pušača ugljen monoksid istisne dva do 20 odsto kiseonika iz hemoglobina. Kako bi to organizam kompenzirao, treba da radi jače sa "manje goriva".

Ugljen monoksid u izdahnutom vazduhu se mjeri u ppm jedinicama (part per million). Nepušači imaju 0 - 6 ppm, a kod pušača u zav-

isnosti od intenziteta pušenja koncentracija se kreće 10 - 50 ppm. U apotekama postoje mali instrumenti za ličnu upotrebu namijenjeni za mjerenje koncentracije ugljen monoksida u izdahnutom zraku i služe kao pomoćno sredstvo pri odvikavanju od pušenja.

Efekti udisanja duhanskog dima kod nepušača koji najčešće odmah nastaju su:

- * kašalj,
- * glavobolja,
- * iritacija očiju,
- * kihanje, curenje nosa,
- * grlobolja,
- * mučnina,
- * problemi sa disanjem,
- * problemi sa srčanim ritmom.

Dugoročne negativne posljedice su:

* pogoršanje problema sa plućima, astma, bronhitis, emfizem...

* povećanje rizika od srčanih oboljenja,

* povećanje rizika od raka pluća,

* trudnica izložena duhanskom dimu prenosi opasne gasove nerođenom djetetu koje se tako ozbiljno ugrožava.

Moglo bi se na stotine studija napisati o ovoj temi. Poruka pušačima: Prestanite pušiti zbog vas i zbog vaših najmilijih.

Mr ph. Maja KNEŽEVIĆ
ĆERANIĆ
Apoteka MY MEDICO

*Uz najbolje želje za
nastupajuće blagdane
Privredna/Gospodarska
komora Federacije BiH
želi Vam sretnu
i uspješnu Novu 2007. godinu!*

